

Dane identyfikacyjne umowy

Numer Umowy 2026-1-PL01-KA000-AAA-000000000		Znak sprawy	
Numer projektu 2026-1-PL01-KA000-AAA-000000000	Czas trwania miesiące	Data rozpoczęcia ProjektOd	Data zakończenia

Dane organizacji

Beneficjent/Koordynator

Pełna nazwa organizacji			Kraj Polska	
Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	
Ulica i nr budynku		Kod pocztowy	Miejscowość (poczta)	
OID E10000000	NIP	REGON	Rodzaj rejestru	Numer w rejestrze
Kod Erasmusa		Numer akredytacji		

Dane bankowe

Posiadacz rachunku:			
Nazwa banku:			
IBAN - pełny numer rachunku:	Waluta rachunku:	Waluta przelewu:	Nr SWIFT banku:

Osobą odpowiedzialną ze strony FRSE za przygotowanie umowy jest: **Michał Ruskiewicz**, tel. , e-mail: **sek@erasmusplus.org.pl**.

Erasmus+

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

**UMOWA O UDZIELENIE DOTACJI W RAMACH PROGRAMU
ERASMUS¹**

Projekt 2026-1-PL01-KA000-AAA-000000000

Numer szkicu: formularz: **EP/26/U**

WSTĘP

Niniejsza **umowa** zostaje zawarta **między** następującymi stronami:

z jednej strony,

agencją narodową („podmiot udzielający dotacji”),

Fundacją Rozwoju Systemu Edukacji - Narodową Agencją Programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności z siedzibą w Warszawie, pod adresem: Al. Jerozolimskie 142A, kod pocztowy 02-305, Warszawa, wpisaną do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000024777, której nadano NIP: 526-10-00-645 oraz REGON: 010393032,

którą do celów podpisania niniejszej umowy należy reprezentuje jej reprezentant prawny wskazany przy podpisie

oraz

z drugiej strony,

„beneficjentem” lub „koordynatorem”,

Pełna oficjalna nazwa organizacji:

Oficjalny adres organizacji
(ulica, numer domu/lokalu):

Kod pocztowy, miejscowość i kraj: **, Polska**

NIP:

Nazwa rejestru (jeśli ma zastosowanie):

Nr rejestru (jeśli ma zastosowanie):

Nr OID: **E10000000**

którą do celów podpisania niniejszej umowy reprezentuje -

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/817 z dnia 20 maja 2021 r. ustanawiające „Erasmus+”: unijny program na rzecz kształcenia i szkolenia, młodzieży i sportu oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1288/2013.

[oraz beneficjentami określonymi w załączniku 1, pod warunkiem podpisania przez nich „formularza przystąpienia dla beneficjentów” („accession form for beneficiaries”) (zob. załącznik 4 i art. 40).]

Jeżeli nie określono inaczej, odniesienia do „beneficjenta” lub „beneficjentów” obejmują koordynatora [Wariant w przypadku edukacji szkolnej / kształcenia i szkolenia zawodowego / edukacji dorosłych – konsorcjum: oraz podmioty powiązane (jeżeli występują)].

Jeżeli tylko jeden beneficjent podpisuje umowę o udzielenie dotacji („dotacja dla jednego beneficjenta”), wszystkie przepisy odnoszące się do „koordynatora” lub „beneficjentów” uznaje się odpowiednio za odnoszące się do tego beneficjenta.

Powyższe strony wyraziły zgodę na zawarcie niniejszej umowy.

Podpisując umowę i formularz przystąpienia dla beneficjentów, beneficjenci przyjmują dotację i wyrażają zgodę na wdrożenie działania na własną odpowiedzialność i zgodnie z umową, w tym z wszystkimi określonymi w niej obowiązkami i warunkami.

W skład umowy wchodzi:

Wstęp

Warunki (w tym arkusz danych)

Załącznik 1 Opis działania, szacunkowy budżet i wykaz podmiotów uczestniczących

Załącznik 2 Postanowienia mające zastosowanie do kosztów kwalifikowalnych - opublikowane pod adresem: <https://erasmusplus.org.pl/dokumenty>

Załącznik 3 Stawki mające zastosowanie - opublikowane pod adresem: <https://erasmusplus.org.pl/dokumenty>

Załącznik 4 Formularz przystąpienia dla beneficjentów – pełnomocnictwo udzielone koordynatorowi przez innego beneficjenta, tzw. „accession form for beneficiaries” [dalej: „formularz przystąpienia dla beneficjentów”] – wzór opublikowany pod adresem: <https://erasmusplus.org.pl/dokumenty> (w stosownych przypadkach)

Załącznik 5 Postanowienia szczegółowe - opublikowane pod adresem: <https://erasmusplus.org.pl/dokumenty>

Załącznik 6 Wzory umów, które mają być stosowane między beneficjentami a uczestnikami - opublikowane pod adresem: <https://erasmusplus.org.pl/dokumenty> (w stosownych przypadkach)

Załącznik 7 Wzór potwierdzenia otrzymania środków finansowych – udostępniony w systemie dokumentów <https://online.frse.org.pl>

WARUNKI

Spis treści

UMOWA O UDZIELENIE DOTACJI W RAMACH PROGRAMU ERASMUS+	1
WSTĘP	1
WARUNKI	3
ROZDZIAŁ 1 INFORMACJE OGÓLNE	6
ARTYKUŁ 1 – PRZEDMIOT UMOWY	6
ARTYKUŁ 2 – DEFINICJE	6
ROZDZIAŁ 2 PROJEKT	7
ARTYKUŁ 3 – PROJEKT	7
ARTYKUŁ 4 – OKRES REALIZACJI I DATA ROZPOCZĘCIA	7
ROZDZIAŁ 3 DOTACJA	7
ARTYKUŁ 5 — DOTACJA	7
5.1 Forma dotacji	7
5.2 Maksymalna wysokość przyznanej dotacji	7
5.3 Stopa finansowania	7
5.4 Szacunkowy budżet, kategorie budżetowe i formy finansowania	7
5.5 Elastyczność budżetowa	7
ARTYKUŁ 6 — KWALIFIKOWALNE I NIEKWALIFIKOWALNE KOSZTY ORAZ WKŁADY	7
6.1 Ogólne warunki kwalifikowalności	7
6.2 Szczegółowe warunki kwalifikowalności w odniesieniu do poszczególnych kategorii budżetowych	8
6.3 Koszty i wkłady niekwalifikowalne	8
6.4 Skutki niewywiązania się z obowiązków	9
ROZDZIAŁ 4 REALIZACJA DOTACJI	9
SEKCJA 1 KONSORCJUM: BENEFICJENCI, PODMIOTY POWIĄZANE, INNE PODMIOTY UCZESTNICZĄCE ORAZ UCZESTNICY	9
ARTYKUŁ 7 – BENEFICJENCI	9
ARTYKUŁ 8 — PODMIOTY POWIĄZANE	10
ARTYKUŁ 9 – INNE PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W PROJEKCIE	10
9.1 Partnerzy stowarzyszeni	10
9.2 Osoby trzecie przekazujące wkłady rzeczowe na rzecz projektu	10
9.3 Podwykonawcy	10
9.4 Uczestnicy	11
ARTYKUŁ 10 – PODMIOTY UCZESTNICZĄCE O SPECJALNYM STATUSIE	11
10.1 Podmioty uczestniczące spoza UE	11
10.2 Podmioty uczestniczące będące organizacjami międzynarodowymi	11
SEKCJA 2 POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE REALIZACJI PROJEKTU	11
ARTYKUŁ 11 — PRAWIDŁOWA REALIZACJA PROJEKTU	11
11.1 Obowiązek prawidłowej realizacji projektu	11
11.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków	11
ARTYKUŁ 12 – KONFLIKT INTERESÓW	12
12.1 Konflikt interesów	12
12.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków	12
ARTYKUŁ 13 — POUFNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO	12
13.1 Informacje szczególnie chronione	12
13.2 Informacje niejawnne	13
13.3 Skutki niewywiązania się z obowiązków	13
ARTYKUŁ 14 – ETYKA I WARTOŚCI	13
14.1 Etyka	13
14.2 Wartości	13
14.3 Skutki niewywiązania się z obowiązków	13
ARTYKUŁ 15 – OCHRONA DANYCH	13
15.1 Przetwarzanie danych przez podmiot udzielający dotacji	13
15.2 Przetwarzanie danych przez beneficjentów	13
15.3 Skutki niewywiązania się z obowiązków	14
ARTYKUŁ 16 – PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ – PRAWO DOSTĘPU DO ISTNIEJĄCEJ WIEDZY I WYNIKÓW ORAZ DO KORZYSTANIA Z NICH	14
16.1 Istniejąca wiedza i prawa dostępu do niej	14
16.2 Własność wyników	14
16.3 Prawo podmiotu udzielającego dotacji do wykorzystania materiałów, dokumentów i informacji otrzymanych do celów w zakresie polityki, przekazywania informacji, komunikacji, rozpowszechniania wiedzy i promocji	14

16.4 Postanowienia szczegółowe dotyczące praw własności intelektualnej, wyników i istniejącej wiedzy	15
16.5 Skutki niewywiązania się z obowiązków	15
ARTYKUŁ 17 — KOMUNIKACJA, ROZPOWSZECZNIANIE INFORMACJI I WIDOCZNOŚĆ	15
17.1 Komunikacja – Rozpowszechnianie informacji – Promowanie projektu	15
17.2 Widoczność – flaga europejska i oświadczenie o finansowaniu ze środków unijnych	15
17.3 Jakość informacji – zastrzeżenie	16
17.4 Postanowienia szczegółowe dotyczące komunikacji, rozpowszechniania informacji i widoczności	16
17.5 Skutki niewywiązania się z obowiązków	16
ARTYKUŁ 18 – POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE REALIZACJI PROJEKTU	17
18.1 Postanowienia szczegółowe dotyczące realizacji projektu	17
18.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków	17
SEKCJA 3 ZARZĄDZANIE DOTACJĄ	17
ARTYKUŁ 19 — OGÓLNE OBOWIĄZKI INFORMACYJNE	17
19.1 Wnioski o udzielenie informacji	17
19.2 Aktualizacja danych w narzędziu sprawozdawczości i zarządzania Erasmus+	17
19.3 Informacje o wydarzeniach i okolicznościach wpływających na projekt	17
19.4 Skutki niewywiązania się z obowiązków	17
ARTYKUŁ 20 – PRZECHOWYWANIE DOKUMENTACJI	17
20.1 Przechowywanie dokumentacji oraz dokumentów potwierdzających	17
20.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków	18
ARTYKUŁ 21 – SPRAWOZDAWCZOŚĆ	18
21.1 Sprawozdawczość z postępu prac	18
21.2 Sprawozdawczość okresowa i końcowa	18
21.3 Waluta na potrzeby sprawozdań finansowych i przeliczanie na euro	19
21.4 Język sprawozdawczości	19
21.5 Skutki niewywiązania się z obowiązków	19
ARTYKUŁ 22 – PŁATNOŚCI I ODZYSKIWANIE ŚRODKÓW – OBLICZANIE KWOT NALEŻNYCH	19
22.1 Płatności i ustalenia dotyczące płatności	19
22.2 Odzyskiwanie środków	20
22.3 Kwoty należne	20
22.4 Przymusowe odzyskanie środków	23
22.5 Skutki niewywiązania się z obowiązków	23
ARTYKUŁ 23 – GWARANCJE	24
23.1 Gwarancja dotycząca płatności zaliczkowych	24
23.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków	24
ARTYKUŁ 24 – OŚWIADCZENIA DOTYCZĄCE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	24
ARTYKUŁ 25 – KONTROLE, PRZEGLĄDY, AUDYTY I DOCHODZENIA – PRZENIESIENIE USTALEŃ NA INNE DOTACJE	24
25.1 Kontrole, przeglądy i audyty podmiotu udzielającego dotacji	24
25.2 Kontrole, przeglądy i audyty Komisji Europejskiej dotyczące dotacji od innych podmiotów udzielających dotacji	25
25.3 Dostęp do dokumentacji niezbędnej do oceny uproszczonych form finansowania	25
25.4 Audyty i dochodzenia przeprowadzane przez OLAF, EPPO i ETO	26
25.5 Skutki kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń — Przeniesienie ustaleń	26
25.6 Skutki niewywiązania się z obowiązków	27
ARTYKUŁ 26 – EWALUACJA ODDZIAŁYWANIA	27
ROZDZIAŁ 5 SKUTKI NIWYWIĄZANIA SIĘ Z OBOWIĄZKÓW	27
SEKCJA 1 ODRZUCENIE KOSZTÓW I WKŁADÓW ORAZ ZMNIEJSZENIE DOTACJI	27
ARTYKUŁ 27 — ODRZUCENIE KOSZTÓW I WKŁADÓW	27
27.1 Warunki	27
27.2 Procedura	27
27.3 Skutki	27
ARTYKUŁ 28 – ZMNIEJSZENIE DOTACJI	28
28.1 Warunki	28
28.2 Procedura	28
28.3 Skutki	28
SEKCJA 2 ZAWIESZENIE, ROZWIĄZANIE I ZAKOŃCZENIE	28
ARTYKUŁ 29 — ZAWIESZENIE TERMINU PŁATNOŚCI	28
29.1 Warunki	28
29.2 Procedura	28
ARTYKUŁ 30 – ZAWIESZENIE PŁATNOŚCI	29
30.1 Warunki	29
30.2 Procedura	29
ARTYKUŁ 31 – ZAWIESZENIE UMOWY O UDZIELENIE DOTACJI	30
31.1 Zawieszenie umowy o udzielenie dotacji na wniosek konsorcjum	30
31.2 Zawieszenie umowy o udzielenie dotacji na wniosek podmiotu udzielającego dotacji	30

ARTYKUŁ 32 – ROZWIĄZANIE UMOWY O UDZIELENIE DOTACJI LUB ZAKOŃCZENIE UCZESTNICTWA BENEFICJENTA	31
32.1 Rozwiązanie umowy o udzielenie dotacji na wniosek konsorcjum	31
32.2 Zakończenie uczestnictwa beneficjenta na wniosek konsorcjum	32
32.3 Rozwiązanie umowy o udzielenie dotacji lub zakończenie uczestnictwa beneficjenta na wniosek podmiotu przyznającego dotację	33
SEKCJA 3 INNE SKUTKI: ODSZKODOWANIE I SANKCJE ADMINISTRACYJNE	35
ARTYKUŁ 33 – ODSZKODOWANIE	35
33.1 Odpowiedzialność podmiotu udzielającego dotacji	35
33.2 Odpowiedzialność beneficjentów	35
ARTYKUŁ 34 – SANKCJE ADMINISTRACYJNE ORAZ INNE ŚRODKI	35
SEKCJA 4 SIŁA WYŻSZA	36
ARTYKUŁ 35 – SIŁA WYŻSZA	36
ROZDZIAŁ 6 POSTANOWIENIA KOŃCOWE	36
ARTYKUŁ 36 – KOMUNIKACJA MIĘDZY STRONAMI	36
36.1 Formy i środki komunikacji — Zarządzanie elektroniczne	36
36.2 Data komunikatu	36
ARTYKUŁ 37 – WYKŁADNIA UMOWY	36
ARTYKUŁ 38 – OBLICZANIE OKRESÓW, DAT I TERMINÓW	36
ARTYKUŁ 39 – ZMIANY	36
39.1 Warunki	36
39.2 Procedura	37
ARTYKUŁ 40 — PRZYSTĄPIENIE I DODANIE NOWYCH BENEFICJENTÓW	37
40.1 Przystąpienie beneficjentów wymienionych w preambule	37
40.2 Dołączenie nowych beneficjentów	37
ARTYKUŁ 41 – PRZENIESIENIE UMOWY	37
ARTYKUŁ 42 – CESJA ROSZCZEŃ O PŁATNOŚĆ ZE ŚRODKÓW PODMIOTU UDZIELAJĄCEGO DOTACJI	37
ARTYKUŁ 43 – PRAWO WŁAŚCIWE I ROZSTRZYGANIE SPORÓW	38
43.1 Prawo właściwe	38
43.2 Rozstrzyganie sporów	38
ARTYKUŁ 44 – WEJŚCIE W ŻYCIE	38

ROZDZIAŁ 1 INFORMACJE OGÓLNE

ARTYKUŁ 1 – PRZEDMIOT UMOWY

Niniejsza umowa ustanawia prawa i obowiązki oraz warunki mające zastosowanie do dotacji przyznanej na realizację projektu określonego w rozdziale 2.

ARTYKUŁ 2 – DEFINICJE

Do celów niniejszej umowy stosuje się następujące definicje:

Projekt: działanie finansowane z dotacji w ramach niniejszej umowy.

Dotacja: wkład finansowy w formie darowizny przyznany w ramach niniejszej umowy w wyniku wyboru projektu w drodze zaproszenia do składania wniosków;

Zaproszenie do składania wniosków : zaproszenie określone w arkuszu danych i opublikowane w „Przewodniku po programie Erasmus+ na 2026r.”² określającym warunki uczestnictwa i finansowania mające zastosowanie do tego projektu;

Podmioty uczestniczące: podmioty uczestniczące w projekcie jako beneficjenci, podmioty powiązane, partnerzy stowarzyszeni, osoby trzecie przekazujące wkłady rzeczowe, podwykonawcy lub odbiorcy wsparcia finansowego na rzecz osób trzecich.

Uczestnicy: osoby uczestniczące w działaniach w ramach projektu, dla których przeznaczone jest wsparcie finansowe lub inne na podstawie niniejszej umowy o przyznaniu dotacji;

Beneficjenci: sygnatariusze niniejszej umowy (bądź to bezpośrednio, bądź za pośrednictwem formularza przystąpienia) (zwani również „współbeneficjentami”).

Partnerzy stowarzyszeni: podmioty uczestniczące w projekcie, ale bez prawa do obciążania kosztami lub wnioskowania o wkłady.

Podwykonawstwo: umowy na dostarczenie towarów, wykonanie robót lub świadczenie usług, które stanowią część zadań związanych z projektem (zob. załącznik 1).

Wkłady rzeczowe: wkłady rzeczowe w rozumieniu art. 2 ust. 38 rozporządzenia finansowego UE 2024/2509 tj. zasoby niefinansowe udostępniane nieodpłatnie przez osoby trzecie.

Nadużycie: nadużycie w rozumieniu art. 3 dyrektywy UE 2017/1371³ i art. 1 Konwencji w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ustanowionej aktem Rady z dnia 26 lipca 1995 r.⁴, jak również wszelkie inne niewłaściwe lub niezgodne z prawem działania mające na celu uzyskanie korzyści finansowych lub osobistych.

Nieprawidłowości: każdy rodzaj naruszenia (przepisów prawa lub postanowień umownych), który może mieć wpływ na interesy finansowe UE, w tym nieprawidłowości w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 2988/95⁵.

Poważne naruszenie obowiązków zawodowych: wszelkiego rodzaju niedopuszczalne lub niewłaściwe zachowanie podczas wykonywania obowiązków zawodowych, w szczególności przez pracowników, w tym poważne naruszenie obowiązków zawodowych w rozumieniu art. 138 ust. 1 lit. c) rozporządzenia finansowego (UE) 2024/2509⁶.

Właściwe prawo unijne: międzynarodowe i krajowe – wszelkie akty prawne lub inne (wiążące lub niewiążące) zasady i wytyczne w danym obszarze.

Platforma Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności – platforma dla wszystkich systemów informatycznych udostępnianych przez Komisję Europejską agencji narodowej, wnioskodawcom, beneficjentom i innym podmiotom aktywnym w programie Erasmus+. Dostępna pod adresem: <https://webgate.ec.europa.eu/erasmus-esc/>;

Narzędzie sprawozdawczości i zarządzania Erasmus+ - moduł beneficjenta (Beneficiary Module) platformy Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności umożliwiający beneficjentom dostęp do informacji o projekcie, wprowadzanie informacji o działaniach i uczestnikach, składanie sprawozdań z wykorzystania budżetu, żądanie sprawozdań od poszczególnych uczestników i składanie sprawozdań końcowych swoim agencjom narodowym zgodnie z wymogami w zakresie sprawozdawczości określonymi w niniejszej umowie.

²Przewodnik po programie Erasmus+ na 2026r. jest nieodłączną częścią zaproszenia do składania wniosków w ramach programu Erasmus+ na 2026 r. i określa warunki uczestnictwa i finansowania zaproszeń zgodnie z rocznym programem prac Erasmus+ na 2026 r. i rozporządzeniem w sprawie Erasmus+. Opublikowany na stronie: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/pl/erasmus-programme-guide>.

³Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁴Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 48.

⁵Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁶„Naruszenie obowiązków zawodowych” obejmuje w szczególności: naruszenie norm etycznych grupy zawodowej, bezprawne zachowanie mające wpływ na zawodową wiarygodność, naruszenie powszechnie przyjętych standardów etyki zawodowej, złożenie nieprawdziwych oświadczeń/przedstawienie informacji wprowadzających w błąd, uczestnictwo w kartelu lub innym porozumieniu zakłócającym konkurencję, naruszenie praw własności intelektualnej, próby wpłynięcia na procesy podejmowania decyzji poprzez wykorzystanie, w wyniku podania nieprawdziwych informacji, konfliktu interesów, lub próby pozyskania informacji poufnych od organów publicznych w celu uzyskania przewagi, podżeganie do dyskryminacji, nienawiści lub przemocy lub podobne działania, sprzeczne z wartościami UE, w przypadku gdy negatywnie oddziałuje to na wykonanie zobowiązania prawnego lub grozi takim oddziaływaniem.

ROZDZIAŁ 2 PROJEKT

ARTYKUŁ 3 – PROJEKT

Dotację przyznaje się na realizację działania określonego w arkuszu danych (zob. pkt 1), zgodnie z opisem w załączniku 1.

ARTYKUŁ 4 – OKRES REALIZACJI I DATA ROZPOCZĘCIA

Okres realizacji i datę rozpoczęcia projektu określono w arkuszu danych (zob. pkt 1).

ROZDZIAŁ 3 DOTACJA

ARTYKUŁ 5 — DOTACJA

5.1 Forma dotacji

Dotacja jest dotacją na działania⁷, przyjmującą formę dotacji mieszanej opartej na budżecie (tj. dotacji opartej na kosztach jednostkowych, która może również obejmować koszty faktycznie poniesione).

5.2 Maksymalna wysokość przyznanej dotacji

Maksymalną wysokość przyznanej dotacji określono w arkuszu danych (zob. pkt 3) i odpowiada ona przyznanemu budżetowi opartemu na szacunkowym budżecie projektu (załącznik 1).

5.3 Stopa finansowania

Stopę finansowania kosztów rzeczywistych określono w arkuszu danych (zob. pkt 3).

Wkłady jednostkowe nie podlegają żadnej stopie finansowania.

5.4 Szacunkowy budżet projektu, kategorie budżetowe i formy finansowania

Szacunkowy budżet projektu określono w załączniku 1.

Zawiera on szacunkowe koszty kwalifikowalne oraz wkłady jednostkowe na rzecz projektu, w podziale na podmioty uczestniczące i kategorie budżetowe.

W załączniku 1 wymieniono również rodzaje kosztów i wkładów (formy finansowania)⁸, jakie należy zastosować do każdej kategorii budżetowej.

Szczegóły dotyczące obliczania wkładów jednostkowych zawarto w załączniku 2.

5.5 Elastyczność budżetowa

Podział budżetu może zostać skorygowany – bez konieczności zmiany umowy (zob. art. 39) – poprzez przesunięcia między kategoriami budżetowymi, o ile nie pociąga to za sobą żadnej istotnej lub ważnej zmiany w opisie projektu w załączniku 1.

Jednakże

- inne modyfikacje wymagają zmiany umowy lub uproszczonego zatwierdzenia, jeżeli jest to wyraźnie przewidziane w załączniku 5.

ARTYKUŁ 6 — KWALIFIKOWALNE I NIEKWALIFIKOWALNE KOSZTY ORAZ WKŁADY

Aby koszty i wkłady były kwalifikowalne, muszą spełniać warunki **kwalifikowalności** określone w niniejszym artykule.

6.1 Ogólne warunki kwalifikowalności

Ogólne warunki kwalifikowalności są następujące:

⁷Definicja znajduje się w art. 183 ust. 2 lit. a) rozporządzenia finansowego (UE) 2024/2509: „dotacja na działanie” oznacza dotację UE w celu sfinansowania „działania mającego przyczynić się do osiągnięcia jednego z celów polityki Unii”.

⁸Zob. art. 125 rozporządzenia finansowego (UE) 2024/2509.

- a) w odniesieniu do kosztów rzeczywistych (jeżeli dotyczy), koszty te:
- (i) muszą zostać faktycznie poniesione przez beneficjenta;
 - (ii) muszą zostać poniesione w okresie przewidzianym w art. 4;
 - (iii) muszą zostać zadeklarowane w ramach jednej z kategorii budżetowych określonych w załączniku 1 i w załączniku 2;
 - (iv) muszą zostać poniesione w związku z projektem opisanym w załączniku 1 i muszą być niezbędne do jego realizacji;
 - (v) muszą być możliwe do zidentyfikowania i zweryfikowania, w szczególności muszą być ujęte w księgach rachunkowych beneficjenta zgodnie ze standardami rachunkowości obowiązującymi w kraju, w którym beneficjent ma siedzibę, oraz zgodnie ze zwykłymi praktykami księgowania kosztów przez beneficjenta;
 - (vi) muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami krajowymi w zakresie podatków, pracy i zabezpieczenia społecznego oraz
 - (vii) muszą być racjonalne, uzasadnione i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami, w szczególności jeżeli chodzi o oszczędność i wydajność;
- b) w przypadku wkładów jednostkowych:
- (i) muszą zostać zadeklarowane w ramach jednej z kategorii budżetowych określonych w załączniku 1 i w załączniku 2;
 - (ii) jednostki muszą:
 - być rzeczywiście stosowane lub wytwarzane przez beneficjenta w okresie wskazanym w art. 4;
 - być niezbędne do realizacji projektu lub być wytwarzane w ramach tego projektu oraz
 - (iii) możliwa musi być identyfikacja i weryfikacja liczby jednostek, w szczególności na podstawie ewidencji i dokumentacji (zob. art. 20).

Koszty pośrednie

O ile zezwalają na to warunki zaproszenia do składania wniosków, koszty pośrednie będą zwracane zgodnie ze stawką zryczałtowaną określoną w arkuszu danych (zob. pkt 3).

6.2 Szczegółowe warunki kwalifikowalności w odniesieniu do poszczególnych kategorii budżetowych

W odniesieniu do poszczególnych kategorii budżetowych **szczegółowe warunki kwalifikowalności** określono w załączniku 2.

6.3 Koszty i wkłady niekwalifikowalne

Następujące koszty lub wkłady są **niekwalifikowalne**:

- a) koszty lub wkłady, które nie spełniają określonych powyżej warunków (zob. art. 6.1 i 6.2), w szczególności:
- (i) koszty związane ze zwrotem z kapitału i dywidendy wypłacane przez beneficjenta;
 - (ii) zadłużenie i opłaty za obsługę zadłużenia;
 - (iii) rezerwy na poczet przyszłych strat lub zobowiązań;
 - (iv) należne odsetki;
 - (v) straty wynikające z różnic kursowych;
 - (vi) opłaty bankowe pobierane przez bank beneficjenta z tytułu realizacji przelewów od podmiotu udzielającego dotacji;
 - (vii) nadmierne lub nieuzasadnione wydatki;
 - (viii) podatek VAT podlegający odliczeniu lub zwrotowi (w tym VAT zapłacony przez podmioty publiczne działające jako organy publiczne);
 - (ix) poniesione koszty lub wkłady na rzecz działań realizowanych w trakcie zawieszenia umowy o udzielenie dotacji (zob. art. 31);
 - (x) wkłady rzeczowe wnoszone przez osoby trzecie;
- b) koszty lub wkłady zadeklarowane w ramach innych dotacji UE (lub dotacji udzielanych przez inne państwo członkowskie UE, państwo nienależące do UE lub inny organ/podmiot wykonujący budżet UE), z wyjątkiem następujących przypadków:
- (i) jeżeli dotacja na działanie jest połączona z dotacją na działalność⁹ obowiązującą w tym samym okresie, a beneficjent może wykazać, że dotacja na działalność nie pokrywa żadnych (bezpośrednich ani pośrednich) kosztów dotacji na działanie;
- c) koszty lub wkłady dotyczące pracowników administracji krajowej (lub regionalnej/lokalnej), w odniesieniu do działań, które są częścią normalnej działalności administracji (tj. podejmowanej nie tylko ze względu na dotację);

⁹Definicja znajduje się w art. 183 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego (UE) 2024/2509: „dotacja na działalność” oznacza dotację UE przeznaczoną na finansowanie „funkcjonowania organu, który realizuje cel należący do polityki Unii i wspierający tę politykę”.

- d) koszty lub wkłady (w szczególności koszty podróży i pobytu) dotyczące pracowników lub przedstawicieli instytucji, organów lub agencji UE
- e) inne:
 - (i) koszty lub wkłady zadeklarowane w warunkach zaproszenia do składania wniosków w sposób szczególny jako niekwalifikowalne.

6.4 Skutki niewywiązania się z obowiązków

Jeśli beneficjent zgłosi niekwalifikowalne koszty lub wkłady, zostaną one odrzucone (zob. art. 27).

Może to również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ROZDZIAŁ 4 REALIZACJA DOTACJI

SEKCJA 1 KONSORCJUM: BENEFICJENCI, PODMIOTY POWIĄZANE, INNE PODMIOTY UCZESTNICZĄCE ORAZ UCZESTNICZY

ARTYKUŁ 7 – BENEFICJENCI

Jako sygnatariusze umowy beneficjenci pozostają w pełni odpowiedzialni wobec podmiotu udzielającego dotacji za realizację umowy i za wywiązanie się ze wszystkich swoich zobowiązań.

Muszą oni realizować umowę w miarę swoich najlepszych możliwości, w dobrej wierze i zgodnie ze wszystkimi określonymi w niej obowiązkami i warunkami.

Muszą oni dysponować zasobami odpowiednimi do realizacji projektu oraz realizować go na własną odpowiedzialność i zgodnie z art. 11. Jeśli polegają na innych podmiotach uczestniczących (zob. art. 8 i 9), beneficjenci zachowują wyłączną odpowiedzialność wobec podmiotu udzielającego dotacji oraz pozostałych beneficjentów.

Są oni wspólnie odpowiedzialni za *techniczną* stronę realizacji projektu. Jeśli jeden z beneficjentów nie wykona swojej części projektu, pozostali beneficjenci muszą zapewnić realizację tej części przez kogoś innego (nie zyskują oni jednak prawa do zwiększenia maksymalnej kwoty przyznanej dotacji i z zastrzeżeniem wprowadzenia zmian do umowy; zob. art. 39). Przy odzyskiwaniu środków odpowiedzialność *finansowa* każdego beneficjenta podlega postanowieniom art. 22.

Beneficjenci (i ich projekt) muszą nadal kwalifikować się do programu UE, w ramach którego finansowana jest dotacja w całym okresie realizacji danego projektu. Koszty i wkłady będą kwalifikowalne jedynie tak długo, jak długo beneficjent i projekt będą się kwalifikować.

Wewnętrzny podział ról i odpowiedzialności beneficjentów przedstawia się następująco:

a) każdy beneficjent ma obowiązek:

- (i) uaktualniać informacje przechowywane w narzędziu sprawozdawczości i zarządzania Erasmus+ (zob. art. 19);
- (ii) bezzwłocznie informować podmiot udzielający dotacji (i pozostałych beneficjentów) o wszelkich wydarzeniach lub okolicznościach, które mogą mieć istotny wpływ na realizację projektu lub opóźnić go (zob. art. 19);
- (iii) dostarczyć koordynatorowi w odpowiednim terminie:
 - gwarancje dotyczące płatności zaliczkowych/refundowanych (jeżeli są wymagane; zob. art. 23);
 - sprawozdania finansowe;
 - wkład w wyniki i sprawozdania techniczne (rzeczywiste) (zob. art. 21);
 - wszelkie inne dokumenty lub informacje wymagane na podstawie umowy przez podmiot udzielający dotacji;

b) koordynator ma obowiązek:

- (i) monitorować prawidłową realizację projektu (zob. art. 11);
- (ii) pośredniczyć w komunikacji między konsorcjum, a podmiotem udzielającym dotacji, chyba że w umowie określono inaczej lub podmiot udzielający dotacji stanowi inaczej, a zwłaszcza:
 - przekazać gwarancje dotyczące płatności zaliczkowej podmiotowi udzielającemu dotacji (w stosownych przypadkach);
 - wzywać do dostarczenia i dokonywać przeglądu wszelkich wymaganych dokumentów lub informacji i weryfikować ich jakość oraz kompletność przed przekazaniem ich podmiotowi udzielającemu dotacji;
 - przedłożyć wyniki i sprawozdania podmiotowi udzielającemu dotacji;
 - powiadamiać podmiot udzielający dotacji o płatnościach dokonanych na rzecz beneficjentów (sprawozdanie dotyczące przekazanych płatności; w razie potrzeby zob. art. 22 i 32);

- (iii) przekazać płatności otrzymane od podmiotu udzielającego dotacji pozostałym beneficjentom bez nieuzasadnionej zwłoki (zob. art. 22).

Wyżej wymienionych zadań („zadań koordynatora”) koordynator nie może przekazać ani zlecić w ramach podwykonawstwa żadnemu innemu beneficjentowi ani osobie trzeciej (w tym podmiotom powiązanym).

Koordynatorzy, będący organami publicznymi, mogą jednak przekazać zadania określone w lit. b) ppkt (ii) tiret ostatni i ppkt (iii) powyżej podmiotom, które posiadają „upoważnienia do administrowania” i które zostały przez nich utworzone lub są przez nich kontrolowane. W takim przypadku, na koordynatorze nadal spoczywa wyłączna odpowiedzialność za płatności i wywiązanie się z obowiązków wynikających z umowy.

Co więcej, koordynatorzy będący „pojedynczymi beneficjentami”¹⁰ mogą przekazać zadania określone w lit. b) ppkt (i)–(iii) powyżej jednemu ze swoich członków. Na koordynatorze nadal spoczywa wyłączna odpowiedzialność za wywiązanie się z obowiązków wynikających z umowy.

W celu zapewnienia prawidłowej realizacji projektu beneficjenci muszą przyjąć **uzgodnienia wewnętrzne** dotyczące wykonywanych przez nich prac i ich koordynacji.

O ile wymaga tego podmiot udzielający dotacji (zob. arkusz danych, pkt 1), wspomniane uzgodnienia muszą być określone na piśmie w **umowie konsorcjum** pomiędzy beneficjentami, obejmującej między innymi następujące kwestie:

- wewnętrzną organizację konsorcjum;
- zarządzanie dostępem do narzędzia sprawozdawczości i zarządzania Erasmus+;
- różne klucze podziału w zakresie płatności i odpowiedzialności finansowej w przypadku odzyskania środków (o ile istnieją);
- dodatkowe postanowienia dotyczące praw i obowiązków związanych z istniejącą wiedzą i wynikami (zob. art. 16);
- sposoby rozstrzygania sporów wewnętrznych;
- uzgodnienia między beneficjentami dotyczące odpowiedzialności, odszkodowań i poufności.

Uzgodnienia wewnętrzne nie mogą zawierać żadnych postanowień sprzecznych z niniejszą umową.

ARTYKUŁ 8 — PODMIOTY POWIĄZANE

Nie dotyczy.

ARTYKUŁ 9 – INNE PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W PROJEKCIE

9.1 Partnerzy stowarzyszeni

Nie dotyczy.

9.2 Osoby trzecie przekazujące wkłady rzeczowe na rzecz projektu

Pozostałe osoby trzecie mogą przekazać wkłady rzeczowe na rzecz projektu (tj. personel, sprzęt, inne dobra, prace i usługi itp., które są udostępniane nieodpłatnie), o ile jest to konieczne do jego realizacji.

Osoby trzecie przekazujące wkłady rzeczowe nie realizują żadnych zadań związanych z projektem. Nie mogą naliczać kosztów ani wkładów na rzecz projektu, a koszty ich wkładów rzeczowych nie są kwalifikowalne.

Osoby trzecie oraz ich wkłady rzeczowe należy określić w załączniku 1.

9.3 Podwykonawcy

Podwykonawcy mogą uczestniczyć w projekcie, o ile jest to konieczne do jego realizacji.

Podwykonawcy muszą realizować swoje zadania związane z projektem zgodnie z art. 11. Koszty podwykonawstwa ponoszone przez beneficjentów uznaje się za pokryte w całości z wkładów jednostkowych (niezależnie od ewentualnie poniesionych rzeczywistych kosztów podwykonawstwa, jeżeli istnieją).

¹⁰Definicja znajduje się w art. 190 ust. 2 rozporządzenia finansowego (UE) 2024/2509: „W przypadku gdy wiele podmiotów spełnia kryteria udzielenia dotacji, a razem tworzą one jeden podmiot, podmiot ten można traktować jak **pojedynczego beneficjenta**, w tym również w przypadku gdy został on utworzony specjalnie w celu realizacji działania finansowanego w drodze dotacji”.

Beneficjenci muszą dopilnować, aby ich zobowiązania umowne wynikające z art. 11 (prawidłowa realizacja), 12 (konflikt interesów), 13 (poufność i bezpieczeństwo danych), 14 (etyka), 17.2 (widoczność), 18 (postanowienia szczegółowe dotyczące realizacji projektu), 19 (informacje) oraz 20 (przechowywanie dokumentacji) miały również zastosowanie do podwykonawców.

Beneficjenci muszą dopilnować, aby podmioty, o których mowa w art. 25 (np. podmiot udzielający dotacji, OLAF, Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) itp.), miały możliwość korzystania z przysługujących im praw także wobec podwykonawców.

9.4 Uczestnicy

Jeżeli w ramach realizacji projektu beneficjent udziela wsparcia uczestnikom, musi to zrobić na warunkach określonych w załącznikach 1, 2, 3 i 6¹¹ do niniejszej umowy.

ARTYKUŁ 10 – PODMIOTY UCZESTNICZĄCE O SPECJALNYM STATUSIE

10.1 Podmioty uczestniczące spoza UE

Ewentualne podmioty uczestniczące, które mają siedzibę w państwie niebędącym członkiem UE, zobowiązują się do wypełnienia swoich zobowiązań wynikających z umowy oraz:

- do poszanowania zasad ogólnych (w tym praw podstawowych, wartości i zasad etycznych, norm środowiskowych i norm pracy, przepisów dotyczących informacji niejawnych, praw własności intelektualnej, widoczności finansowania i ochrony danych osobowych),
- w odniesieniu do przedkładania świadectw na podstawie art. 24: do korzystania z usług wykwalifikowanych zewnętrznych biegłych rewidentów, którzy są niezależni i spełniają normy porównywalne do tych określonych w dyrektywie UE 2006/43/WE¹²,
- w odniesieniu do kontroli na podstawie art. 25: do umożliwiania kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń (w tym kontroli na miejscu, wizyt i inspekcji) przez organy/podmioty wymienione w tym artykule (np. podmiot udzielający dotacji, OLAF, Trybunał Obrachunkowy itp.).

Zastosowanie mają szczególne zasady rozstrzygania sporów (zob. pkt 5 arkusza danych).

10.2 Podmioty uczestniczące będące organizacjami międzynarodowymi

Nie dotyczy.

SEKCJA 2 POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE REALIZACJI PROJEKTU

ARTYKUŁ 11 — PRAWIDŁOWA REALIZACJA PROJEKTU

11.1 Obowiązek prawidłowej realizacji projektu

Beneficjenci muszą zrealizować projekt zgodnie z opisem zamieszczonym w załączniku 1 oraz zgodnie z postanowieniami umowy, warunkami zaproszenia do składania wniosków i wymienionymi w arkuszu danych mającymi zastosowanie standardami jakości i mającymi zastosowanie standardami akredytacji oraz ze wszystkimi obowiązkami prawnymi wynikającymi z właściwego prawa unijnego, międzynarodowego i krajowego.

11.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

¹¹Jeżeli dotyczy.

¹²Dyrektywa 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych (Dz.U. L 157 z 9.6.2006, s. 87).

ARTYKUŁ 12 – KONFLIKT INTERESÓW

12.1 Konflikt interesów

Beneficjenci zobowiązani są zastosować wszelkie środki w celu niedopuszczenia do sytuacji zagrażającej bezstronnej i obiektywnej realizacji umowy, z przyczyn związanych z więziami rodzinnymi lub uczuciowymi, przynależnością polityczną lub narodową, interesem gospodarczym lub jakimikolwiek innymi bezpośrednimi lub pośrednimi interesami („konflikt interesów”).

Muszą oni niezwłocznie oficjalnie powiadomić podmiot udzielający dotacji o każdej sytuacji prowadzącej lub mogącej prawdopodobnie doprowadzić do konfliktu interesów, a także natychmiast poczynić wszelkie niezbędne kroki w celu naprawienia tej sytuacji.

Podmiot udzielający dotacji ma prawo sprawdzać, czy zastosowane środki są wystarczające i może zażądać wprowadzenia w określonym terminie dodatkowych środków.

12.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28), umowa rozwiązana lub uczestnictwo beneficjenta zakończone (zob. art. 32).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 13 — POUFNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO

13.1 Informacje szczególnie chronione

Strony mają obowiązek traktowania jako poufne wszelkich danych, dokumentów i innych materiałów (w jakiegokolwiek formie) określonych jako szczególnie chronione na piśmie („informacje szczególnie chronione”), w trakcie realizacji projektu oraz przynajmniej do końca okresu wskazanego w arkuszu danych (zob. pkt 6).

Na wniosek beneficjenta podmiot udzielający dotacji może zgodzić się na zachowanie poufności tych informacji przez dłuższy okres.

Strony mogą wykorzystywać informacje szczególnie chronione wyłącznie w celu realizacji umowy, chyba że uzgodnią inaczej.

Beneficjenci mogą udostępniać informacje szczególnie chronione osobom wchodzącym w skład ich personelu lub innym podmiotom uczestniczącym zaangażowanym w projekt tylko wtedy, gdy:

- a) wiedza ta jest niezbędna tym osobom i podmiotom w celu realizacji umowy oraz
- b) osoby te są zobowiązane do zachowania poufności.

Podmiot udzielający dotacji może udostępniać informacje szczególnie chronione swoim pracownikom oraz innym instytucjom i organom UE.

Może on ponadto udostępniać informacje szczególnie chronione osobom trzecim, jeżeli:

- a) jest to konieczne do realizacji umowy lub zabezpieczenia interesów finansowych UE oraz
- b) odbiorcy tych informacji są zobowiązani do zachowania poufności.

Obowiązki dotyczące zachowania poufności tracą moc wiążącą, jeżeli:

- a) strona udostępniająca dane informacje wyraża zgodę na zwolnienie drugiej strony z tych obowiązków;
- b) informacje te stały się publicznie dostępne, bez niedopełnienia jakiegokolwiek obowiązku zachowania poufności;
- c) udostępnienie takich informacji szczególnie chronionych jest wymagane w świetle prawa unijnego, międzynarodowego lub krajowego.

Ewentualne postanowienia szczegółowe dotyczące poufności zawarto w załączniku 5.

13.2 Informacje niejawne

Nie dotyczy.

13.3 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 14 – ETYKA I WARTOŚCI

14.1 Etyka

Projekt należy przeprowadzić zgodnie z najwyższymi normami etycznymi oraz właściwym prawem unijnym, międzynarodowym i krajowym dotyczącym zasad etyki.

14.2 Wartości

Beneficjenci muszą zobowiązać się do poszanowania podstawowych wartości UE (takich jak poszanowanie godności ludzkiej, wolność, demokracja, równość, praworządność i prawa człowieka, w tym prawa mniejszości) i zapewnić ich poszanowanie.

14.3 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 15 – OCHRONA DANYCH

15.1 Przetwarzanie danych przez podmiot udzielający dotacji

Wszelkie dane osobowe w ramach umowy przetwarzane są pod nadzorem administratora danych wskazanego w Informacji dotyczącej prywatności dostępnej na stronie <https://ec.europa.eu/erasmus-esc-personal-data>, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami o ochronie danych, w szczególności rozporządzeniem 2018/1725¹³ i powiązanymi aktami krajowymi w sprawie ochrony danych, oraz w celach określonych w Informacji dotyczącej prywatności.

15.2 Przetwarzanie danych przez beneficjentów

Beneficjenci przetwarzają dane osobowe w ramach umowy zgodnie z właściwym prawem unijnym, międzynarodowym i krajowym dotyczącym ochrony danych (w szczególności z rozporządzeniem 2016/679¹⁴ i rozporządzeniem 2018/1725). W ramach tego działania beneficjenci działają jako podmioty przetwarzające dane.

Muszą dopilnować, by dane osobowe były:

- przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty w odniesieniu do osób, których dotyczą;
- zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami;
- adekwatne, odpowiednie oraz ograniczone do tego, co jest niezbędne do celów, w których są przetwarzane;
- prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane;
- przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osób, których dane dotyczą, oraz przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których są przetwarzane oraz

¹³Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

¹⁴Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE („RODO”) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

- przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych.

Beneficjenci mogą udzielić swojemu personelowi dostępu do danych osobowych tylko, jeśli jest to bezwzględnie konieczne do realizacji umowy, zarządzania nią i jej monitorowania. Beneficjenci muszą dopilnować, aby personel podlegał obowiązkowi zachowania poufności.

Beneficjenci muszą poinformować osoby, których dane osobowe są przekazywane podmiotowi udzielającemu dotacji, i dostarczyć tym osobom Informację dotyczącą prywatności dostępną pod adresem: <https://ec.europa.eu/erasmus-esc-personal-data>.

15.3 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 16 – PRAWA WŁASNOŚCI INTELEKTUALNEJ – PRAWO DOSTĘPU DO ISTNIEJĄCEJ WIEDZY I WYNIKÓW ORAZ DO KORZYSTANIA Z NICH

16.1 Istniejąca wiedza i prawa dostępu do niej

Beneficjenci muszą zapewnić sobie nawzajem oraz innym podmiotom uczestniczącym dostęp do istniejącej wiedzy, którą uznano za potrzebną do realizacji projektu, zgodnie z postanowieniami szczegółowymi określonymi w załączniku 5.

„Istniejąca wiedza” oznacza wszelkie dane, *know-how* lub informacje, bez względu na ich formę lub charakter (materialne lub niematerialne), w tym wszelkie prawa, takie jak prawa własności intelektualnej, które:

- znajdują się w posiadaniu beneficjentów przed ich przystąpieniem do umowy oraz
- są potrzebne do realizacji projektu lub do wykorzystania jego wyników

Jeżeli istniejąca wiedza podlega ograniczeniom wynikającym z praw osób trzecich, zainteresowany beneficjent musi zapewnić zgodność wykonywania praw z jego obowiązkami wynikającymi z niniejszej umowy.

16.2 Własność wyników

Podmiot udzielający dotacji nie nabywa praw własności do wyników uzyskanych w ramach projektu.

„Wyniki” oznaczają wszelkie materialne lub niematerialne skutki (efekty) projektu, takie jak dane, *know-how* lub informacje, bez względu na ich formę lub charakter, niezależnie od tego, czy mogą być one chronione, jak również wszelkie związane z nimi prawa, w tym prawa własności intelektualnej.

16.3 Prawo podmiotu udzielającego dotacji do wykorzystania materiałów, dokumentów i informacji otrzymanych do celów w zakresie polityki, przekazywania informacji, komunikacji, rozpowszechniania wiedzy i promocji

W trakcie trwania projektu lub po jego zakończeniu podmiot udzielający dotacji i Komisja Europejska mają prawo wykorzystywać informacje niechronione odnoszące się do projektu, jak również materiały i dokumenty (w szczególności streszczenia na potrzeby publikacji, rezultaty, jak również wszelkie inne materiały, takie jak fotografie lub materiały audiowizualne, w formie papierowej lub elektronicznej) otrzymane od beneficjentów, do celów w zakresie polityki, przekazywania informacji, komunikacji, rozpowszechniania informacji i promocji.

Prawa do korzystania z materiałów, dokumentów i informacji beneficjentów udziela się na zasadzie nieodpłatnej, niewyłącznej i nieodwołalnej licencji, co obejmuje:

- użycie na potrzeby własne** (w szczególności udostępnianie ich osobom pracującym dla nich lub innemu państwu członkowskiego lub innej służby UE (w tym dla instytucji, organów, urzędów, agencji itd.) lub instytucji bądź organu innego państwa członkowskiego; kopiowanie lub powielanie ich w całości lub części, w nieograniczonych ilościach; przekazywanie za pośrednictwem prasowych serwisów informacyjnych);
- rozpowszechnianie na użytek ogółu społeczeństwa** (w szczególności publikowanie w wersji papierowej oraz w formacie elektronicznym lub cyfrowym, zamieszczanie w Internecie jako pliku do pobrania lub odczytu, transmisję przy użyciu dowolnego kanału, udostępnianie lub prezentowanie publiczne, przekazywanie za pośrednictwem prasowych serwisów informacyjnych lub umieszczanie w dostępnych szerokiemu gronu odbiorców bazach danych i skorowidzach);

- c) **edytowanie lub przeredagowywanie** (w tym skracanie, streszczanie, wstawianie dodatkowych elementów (takich jak metadane, legendy i inne elementy graficzne, wizualne, dźwiękowe lub tekstowe), sporządzanie wyciągów (np. plików audio lub wideo), dzielenie na części, wykorzystanie przy tworzeniu zestawień);
- d) **tłumaczenie**
- e) **przechowywanie** w formie papierowej, elektronicznej lub innej;
- f) **archiwizację** zgodnie ze stosownymi zasadami zarządzania dokumentami;
- g) prawo do upoważniania **osób trzecich** do działania w jego imieniu lub do udzielania osobom trzecim sublicencji na sposoby wykorzystania określone w lit. b), c), d) i f), jeśli jest to niezbędne do działalności w zakresie przekazywania informacji, komunikacji i promocji prowadzonej przez podmiot udzielający dotacji;
- h) **przetwarzanie**, analizę, agregowanie otrzymanych materiałów, dokumentów i informacji oraz **produkcję utworów zależnych**

Prawa do wykorzystania przyznaje się na cały okres obowiązywania danych praw własności przemysłowej lub intelektualnej.

Jeżeli materiały lub dokumenty podlegają ograniczeniom wynikającym z autorskich praw osobistych lub praw osób trzecich (w tym praw własności intelektualnej lub praw osób fizycznych do ich wizerunku i głosu), beneficjenci muszą zapewnić zgodność wykonywania tych praw ze swoimi obowiązkami wynikającymi z niniejszej umowy (w szczególności poprzez uzyskanie niezbędnych licencji i zezwoleń od podmiotów uprawnionych, których to dotyczy).

W stosownych przypadkach podmiot udzielający dotacji zamieszcza następujące informacje:

„© – [rok] – [nazwa właściciela praw autorskich]. Wszelkie prawa zastrzeżone. Licencja udzielona [Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji] [Komisji Europejskiej] na określonych warunkach”.

16.4 Postanowienia szczegółowe dotyczące praw własności intelektualnej, wyników i istniejącej wiedzy

Ewentualne postanowienia szczegółowe dotyczące praw własności intelektualnej, wyników i istniejącej wiedzy zawarto w załączniku 5.

16.5 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 17 — KOMUNIKACJA, ROZPOWSZECZNIANIE INFORMACJI I WIDOCZNOŚĆ

17.1 Komunikacja – Rozpowszechnianie informacji – Promowanie projektu

O ile nie uzgodniono inaczej z podmiotem udzielającym dotacji, beneficjenci mają obowiązek promowania projektu i jego wyników poprzez dostarczanie informacji wielu różnym grupom odbiorców stosownie do potrzeb każdej z tych grup (w tym mediów i obywateli) zgodnie z załącznikiem 1 oraz w sposób strategiczny, spójny i skuteczny.

Przed podjęciem działalności (działań) w zakresie komunikacji lub rozpowszechniania informacji o przewidywanym dużym oddźwięku w środkach masowego przekazu beneficjenci mają obowiązek poinformowania o tym podmiotu udzielającego dotacji.

17.2 Widoczność – flaga europejska i oświadczenie o finansowaniu ze środków unijnych

ile nie uzgodniono inaczej z podmiotem udzielającym dotacji, działania komunikacyjne beneficjentów dotyczące projektu (w tym relacje z mediami, konferencje, seminaria, materiały informacyjne, takie jak broszury, ulotki, plakaty, prezentacje itp., w formie elektronicznej, za pośrednictwem mediów tradycyjnych lub społecznościowych itp.), działania rozpowszechniające informacje oraz wszelkie elementy infrastruktury, urządzenia, pojazdy, materiały lub znaczące wyniki (główne rezultaty), które sfinansowano za pomocą dotacji, muszą informować o wsparciu UE oraz eksponować (umieszczać na widoku) flagę europejską (symbol europejski) wraz z oświadczeniem o finansowaniu ze środków unijnych (w stosownych przypadkach przetłumaczone na miejscowe języki).

**Finansowane przez
Unię Europejską**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

**Finansowane przez
Unię Europejską**

Symbol UE musi stanowić odrębny i niezależny element i nie może być modyfikowany przez dodanie innych znaków wizualnych, marek lub tekstu.

Oprócz symbolu UE nie można wykorzystywać żadnej innej identyfikacji wizualnej ani logo do podkreślenia wsparcia UE.

W połączeniu z innymi znakami graficznymi (np. logo beneficjentów lub sponsorów) symbol UE musi być widoczny co najmniej tak dobrze jak inne znaki.

Na potrzeby wywiązania się ze swoich obowiązków wynikających z niniejszego artykułu beneficjenci mogą wykorzystywać symbol UE bez konieczności uzyskania uprzedniej zgody podmiotu udzielającego dotacji. Nie oznacza to jednak przyznania im prawa do jego wykorzystywania na zasadzie wyłączności. Ponadto beneficjentom nie wolno zawłaszczać symbolu UE ani żadnego innego podobnego znaku handlowego bądź logo poprzez rejestrację ani w jakikolwiek inny sposób.

17.3 Jakość informacji – zastrzeżenie

Wszelkie działania w zakresie komunikacji lub rozpowszechniania informacji związane z tym projektem muszą opierać się na faktach.

Muszą ponadto zawierać następującą klauzulę o wyłączeniu odpowiedzialności (w stosownych przypadkach w tłumaczeniu na miejscowe języki):

„Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji. Unia Europejska ani Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji nie ponoszą za nie odpowiedzialności.”.

17.4 Postanowienia szczegółowe dotyczące komunikacji, rozpowszechniania informacji i widoczności

Ewentualne postanowienia szczegółowe dotyczące komunikacji, rozpowszechniania informacji i widoczności zawarto w załączniku 5.

17.5 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 18 – POSTANOWIENIA SZCZEGÓŁOWE DOTYCZĄCE REALIZACJI PROJEKTU

18.1 Postanowienia szczegółowe dotyczące realizacji projektu

Ewentualne postanowienia szczegółowe dotyczące realizacji projektu zawarto w załączniku 5.

18.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

SEKCJA 3 ZARZĄDZANIE DOTACJĄ

ARTYKUŁ 19 — OGÓLNE OBOWIĄZKI INFORMACYJNE

19.1 Wnioski o udzielenie informacji

Beneficjenci muszą przedstawiać – w trakcie realizacji projektu lub po jego zakończeniu oraz zgodnie z art. 7 – wszystkie informacje wymagane w celu weryfikacji kwalifikowalności zadeklarowanych kosztów lub wkładów, prawidłowej realizacji projektu i wypełnienia wszelkich pozostałych obowiązków wynikających z umowy.

Przedstawiane informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz należy je przekazywać w żądanym formacie, w tym w formie elektronicznej.

19.2 Aktualizacja danych w narzędziu sprawozdawczości i zarządzania Erasmus+

Przez cały czas, w trakcie projektu, beneficjenci muszą aktualizować informacje przechowywane w narzędziu sprawozdawczości i zarządzania Erasmus+, w szczególności informacje dotyczące swojej nazwy, adresu, przedstawicieli prawnych, formy prawnej i rodzaju organizacji.

19.3 Informacje o wydarzeniach i okolicznościach wpływających na projekt

Beneficjenci muszą niezwłocznie powiadomić podmiot udzielający dotacji (i pozostałych beneficjentów) o:

- a) **wydarzeniach**, które mogą wpłynąć na realizację działania projektu bądź ją opóźnić lub wpłynąć na interesy finansowe UE, w szczególności:
 - (i) zmianach dotyczących ich sytuacji prawnej, finansowej, technicznej (rzeczywistej), organizacyjnej lub własnościowej (takie jak zmiany powiązane z jedną z podstaw do wykluczenia wymienionych w oświadczeniu podpisanym przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji);
- b) **okolicznościach** mających wpływ na:
 - (ii) decyzję o przyznaniu dotacji lub
 - (iii) przestrzeganie wymogów wynikających z umowy.

19.4 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 20 – PRZECHOWYWANIE DOKUMENTACJI

20.1 Przechowywanie dokumentacji oraz dokumentów potwierdzających

Przynajmniej do końca okresu wskazanego w arkuszu danych (zob. pkt 6), beneficjenci mają obowiązek przechowywać dokumentację i inne dokumenty potwierdzające, na potrzeby wykazania prawidłowej realizacji projektu zgodnie z normami przyjętymi w danej dziedzinie (w stosownych przypadkach).

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

- a) w odniesieniu do kosztów rzeczywistych: odpowiednią dokumentację i dokumenty potwierdzające na potrzeby wykazania deklarowanych kosztów (takie jak kontrakty, umowy podwykonawstwa, faktury i dokumentację księgową); ponadto zwykle procedury księgowania i kontroli wewnętrznej beneficjentów muszą umożliwiać bezpośrednie powiązanie deklarowanych kwot z kwotami ujętymi w ich księgach rachunkowych, jak również z kwotami wskazanymi w dokumentach potwierdzających;
- b) w odniesieniu do wkładów jednostkowych: beneficjenci nie muszą przechowywać szczegółowej ewidencji dotyczącej faktycznie poniesionych kosztów, ale muszą przechowywać odpowiednią dokumentację i dokumenty potwierdzające na potrzeby wykazania liczby deklarowanych jednostek.

Dokumentacja i dokumenty potwierdzające muszą być udostępniane na żądanie (zob. art. 19) lub w ramach kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń (zob. art. 25).

W trakcie kontroli, audytów, dochodzeń, sporów prawnych lub innego dochodzenia roszczeń na podstawie umowy beneficjenci muszą przechowywać tę dokumentację i inne dokumenty potwierdzające do czasu zakończenia tych procedur.

Beneficjenci muszą przechowywać oryginalne dokumenty. Dokumenty cyfrowe i przekształcone na format cyfrowy są uważane za oryginały, jeżeli są dopuszczone na podstawie obowiązującego prawa krajowego. Podmiot przyznający dotację może akceptować nieoryginalne dokumenty, jeżeli posiadają one porównywalny poziom wiarygodności.

20.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu wszelkie niewystarczająco uzasadnione koszty lub wkłady zostaną uznane za niekwalifikowalne (zob. art. 6) i zostaną odrzucone (zob. art. 27), a dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 21 – SPRAWOZDAWCZOŚĆ

21.1 Sprawozdawczość z postępu prac

W stosownych przypadkach koordynator musi przedłożyć sprawozdanie z postępu prac zgodnie z harmonogramem określonym w arkuszu danych (zob. pkt 4.2) i na warunkach określonych w załączniku 5.

21.2 Sprawozdawczość okresowa i końcowa

Ponadto beneficjenci muszą dostarczać sprawozdania, aby złożyć wniosek o płatność zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w arkuszu danych (zob. pkt 4.2):

- w przypadku ewentualnych dodatkowych płatności zaliczkowych/płatności refundowanych: **sprawozdanie okresowe**
- w przypadku płatności końcowej: **sprawozdanie końcowe**.

Sprawozdania składają się z części technicznej i części finansowej i należy je sporządzić przy użyciu wzoru udostępnionego przez agencję narodową lub znajdującego się w narzędziu sprawozdawczości i zarządzania Erasmus+¹⁵.

Część techniczna obejmuje przegląd realizacji projektu.

Część finansowa obejmuje:

- oświadczenie dotyczące wykorzystania poprzedniej płatności zaliczkowej/ (w przypadku wnioskowania o dodatkową płatność zaliczkową);
- oświadczenia potwierdzające zaangażowanie środków własnych w celu pokrycia kosztów podlegających refundacji (w przypadku wnioskowania o płatność refundowaną);
- sprawozdania finansowe (indywidualne i skonsolidowane dla wszystkich beneficjentów i ewentualnych podmiotów powiązanych);
- wyjaśnienie dotyczące wykorzystania zasobów (lub, w razie potrzeby, szczegółowe zestawienie kosztów do celów sprawozdawczych w tabelce).

¹⁵Zob. załącznik 5 – Postanowienia szczegółowe.

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

Sprawozdanie finansowe musi zawierać szczegółowe informacje na temat kosztów kwalifikowalnych i wkładów na rzecz jednostek wdrożonych w okresie sprawozdawczym.

Wkłady jednostkowe niezadeklarowane w sprawozdaniu finansowym nie zostaną uwzględnione przez podmiot udzielający dotacji.

Podpisując oświadczenie załączone do sprawozdania (w narzędziu sprawozdawczości i zarządzania Erasmus+) beneficjent potwierdza, że:

- przedstawione informacje są kompletne, wiarygodne i prawdziwe;
- zadeklarowane koszty i wkłady jednostkowe są kwalifikowalne (zob. art. 6);
- na uzasadnienie wkładów może zostać przedstawiona odpowiednia dokumentacja i dokumenty potwierdzające (zob. art. 20 i załącznik 2), udostępniane na żądanie (zob. art. 19) lub w ramach kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń (zob. art. 25).

21.3 Waluta na potrzeby sprawozdań finansowych i przeliczanie na euro

Kwoty w sprawozdaniach finansowych muszą być podawane w euro.

Beneficjenci, którzy prowadzą swoje konta księgi głównej w walucie innej niż euro, muszą przeliczać koszty ujęte w swoich księgach rachunkowych na euro według średniej dziennych kursów wymiany publikowanych w serii C Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej (strona internetowa EBC¹⁶), obliczonej dla odpowiedniego okresu sprawozdawczego.

Jeśli dziennego kursu wymiany dla danej waluty nie opublikowano w *Dzienniku Urzędowym*, przeliczenia dokonuje się na podstawie średniej miesięcznych kursów wymiany do celów księgowości publikowanych na stronie internetowej Komisji Europejskiej (InforEuro), obliczonej dla odpowiedniego okresu sprawozdawczego.

Beneficjenci, którzy prowadzą swoje konta księgi głównej w euro, muszą przeliczać koszty poniesione w innej walucie na euro zgodnie ze swoimi zwykłymi praktykami księgowania.

21.4 Język sprawozdawczości

Sprawozdania muszą być sporządzone w języku umowy, o ile nie uzgodniono inaczej z podmiotem udzielającym dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.2).

21.5 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku gdy przedłożone sprawozdanie nie spełnia wymogów niniejszego artykułu, podmiot udzielający dotacji może zawiesić bieg terminu płatności (zob. art. 29) oraz zastosować pozostałe środki opisane w rozdziale 5.

Gdy koordynator nie dopełni obowiązków sprawozdawczych, podmiot udzielający dotacji może rozwiązać umowę lub zakończyć uczestnictwo koordynatora (zob. art. 32) lub zastosować dowolny z pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 22 – PŁATNOŚCI I ODZYSKIWANIE ŚRODKÓW – OBLICZANIE KWOT NALEŻNYCH

22.1 Płatności i ustalenia dotyczące płatności

Płatności dokonuje się zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w arkuszu danych (zob. pkt 4.2).

Wpłaca się je w euro na rachunek bankowy wskazany przez koordynatora (zob. arkusz danych, pkt 4.2) i muszą zostać rozdysponowane bez nieuzasadnionej zwłoki (rozdzielenie wstępnej płatności zaliczkowej / refundowanej może podlegać ograniczeniom; zob. arkusz danych, pkt 4.2).

Płatności na rachunek bankowy zwalniają podmiot udzielający dotacji z jego zobowiązania płatniczego.

Koszt przelewów płatniczych ponoszony jest w następujący sposób:

- podmiot udzielający dotacji ponosi koszt opłat pobieranych z tytułu realizacji przelewów przez jego bank
- beneficjent ponosi koszt opłat pobieranych z tytułu realizacji przelewów przez jego bank

¹⁶<http://www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html>.

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

- strona powodująca ponowienie przelewu ponosi wszystkie koszty ponownego przelewu.

Płatności dokonywane przez podmiot udzielający dotacji uznaje się za dokonane w dniu obciążenia nimi jego rachunku.

22.2 Odzyskiwanie środków

Odzyskanie środków ma miejsce, jeśli okaże się – w chwili zakończenia uczestnictwa beneficjenta, płatności końcowej lub później – że podmiot udzielający dotacji przekazał za dużo środków i musi odzyskać nienależną kwotę.

Ogólny system odpowiedzialności w odniesieniu do odzyskiwania należności (odpowiedzialność podstawowa) jest następujący: w momencie płatności końcowej koordynator będzie w pełni odpowiedzialny za odzyskanie środków, nawet jeśli nie był ostatecznym odbiorcą nienależnych kwot. W momencie zakończenia uczestnictwa beneficjenta lub po dokonaniu płatności końcowej środki odzyskiwane będą bezpośrednio od beneficjentów, których to dotyczy.

Beneficjenci są w pełni odpowiedzialni za spłatę długów swoich podmiotów powiązanych.

W przypadku przymusowego odzyskania należności (zob. art. 22.4) zastosowanie ma system odpowiedzialności określony w arkuszu danych, pkt 4.4.

22.3 Kwoty należne

22.3.1 Płatności zaliczkowe i płatności refundowane

Celem płatności zaliczkowych jest zapewnienie beneficjentom płynności finansowej.

Pozostają one własnością UE do czasu płatności końcowej.

W przypadku ewentualnej **początkowej płatności zaliczkowej** kwotę należną, harmonogram i zasady płatności określono w arkuszu danych (zob. pkt 4.2).

W przypadku ewentualnych **dodatkowych płatności zaliczkowych** kwotę należną, harmonogram i zasady płatności określono w arkuszu danych (zob. pkt 4.2). Jeżeli jednak z oświadczenia dotyczącego wykorzystania poprzedniej płatności zaliczkowej wynika, że wykorzystano mniej niż 70% takiej płatności, kwota określona w arkuszu danych zostanie zmniejszona o różnicę między progiem 70% a wykorzystaną kwotą

W przypadku **płatności refundowanych** kwotę należną, harmonogram i zasady płatności określono w arkuszu danych (zob. pkt 4.2).

W przypadku **płatności refundowanych** beneficjent będzie mógł otrzymać zwrot poniesionych kosztów kwalifikowalnych umowy do wysokości poniesionych kosztów, z uwzględnieniem poniższego:

Jeśli sprawozdanie okresowe potwierdzi poniesienie i rozliczenie kosztów kwalifikowalnych umowy w wysokości ustalonej właściwej płatności refundowanej, zostanie potraktowany jako wniosek beneficjenta o refundację sprawozdanych przez niego kosztów.

W przypadku poniesienia i zaraportowania w danym sprawozdaniu okresowym kosztów:

- a) niższych od ustalonych płatności refundowanych - sprawozdanie okresowe dokumentujące poniesione koszty kwalifikowane, będzie potraktowane przez Agencję Narodową jako wniosek beneficjenta o zmniejszenie wysokości danej płatności refundowanej do poziomu sprawozdanych kosztów;
- b) wyższych od ustalonych wcześniej wysokości płatności refundowanych - sprawozdanie okresowe dokumentujące poniesione koszty kwalifikowane, będzie potraktowane przez Agencję Narodową jako wniosek beneficjenta o podwyższenie wysokości danej płatności refundowanej do poziomu sprawozdanych kosztów – jednak podwyższenie danej płatności refundowanej nie może ostatecznie powodować zwiększenia sumy wypłaconych płatności refundowanych powyżej 80 [%] przyznanej dotacji określonej w arkuszu danych (zob. pkt 3).

Płatności zaliczkowe/refundowane (lub ich części) mogą zostać objęte potrąceniem (bez konieczności uzyskania zgody beneficjentów) względem kwot należnych podmiotowi udzielającemu dotacji od beneficjenta, do wysokości kwoty należnej temu beneficjentowi.

Płatności nie dokona się w sytuacji, gdy zawieszono termin płatności lub same płatności (zob. art. 29 i 30).

22.3.2 Kwoty należne w chwili zakończenia uczestnictwa beneficjenta – Odzyskanie środków

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany **2026-06-10** o godzinie **12:23:48** na **mruszkiewicz**.

W przypadku zakończenia uczestnictwa beneficjenta podmiot udzielający dotacji określi tymczasową kwotę należną w przypadku danego beneficjenta. Ewentualne płatności zostaną dokonane wraz z kolejną płatnością okresową lub końcową.

Należna kwota zostanie obliczona na podstawie zatwierdzonej dotacji dla danego beneficjenta.

Podmiot udzielający dotacji najpierw obliczy „kwalifikowalną dotację” dla beneficjenta za okres do zakończenia jego uczestnictwa, dodając ewentualne kwalifikowalne wkłady jednostkowe i kwalifikowalne koszty rzeczywiste (określone przez zastosowanie stopy finansowania).

Następnie podmiot udzielający dotacji odejmie ewentualne zmniejszenia dotacji. Uzyskana kwota to „zatwierdzona dotacja” dla beneficjenta.

Saldo oblicza się następnie poprzez odjęcie ewentualnych otrzymanych płatności (zob. sprawozdanie dotyczące podziału płatności w art. 32) od zatwierdzonej dotacji dla danego beneficjenta:

{zatwierdzona dotacja dla beneficjenta
pomniejszona o
{ewentualne płatności otrzymane przez beneficjenta}}.

Jeżeli saldo jest **dodatnie**, kwota zostanie włączona do następnej płatności okresowej lub końcowej na rzecz konsorcjum.

Jeśli saldo jest **ujemne**, środki zostaną **odzyskane** zgodnie z następującą procedurą:

podmiot udzielający dotacji przekazuje zainteresowanemu beneficjentowi **wstępne pismo informacyjne**, w którym:

- powiadamia oficjalnie o zamiarze odzyskania środków, o kwocie należnej, o kwocie podlegającej odzyskaniu, podając uzasadnienie oraz
- wezwie do zgłoszenia uwag w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma żadnych uwag (lub pomimo otrzymanych uwag podejmie decyzję o odzyskaniu nienależnie wypłaconej kwoty), potwierdza on wysokość kwoty podlegającej odzyskaniu i zwraca się o płatność tej kwoty na rzecz koordynatora w piśmie (**pismo potwierdzające**).

22.3.3 Płatności okresowe

Nie dotyczy.

22.3.4 Płatność końcowa – Zatwierdzona dotacja – Odzyskanie środków

Płatność końcowa (płatność salda końcowego) służy zwrotowi pozostałych części kwalifikowalnych kosztów i wkładów żądanych za realizację projektu (w stosownych przypadkach) do wysokości zatwierdzonej dotacji.

Płatności końcowej dokonuje się zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w arkuszu danych (zob. pkt 4.2).

Warunkiem dokonania płatności końcowej jest zatwierdzenie sprawozdania końcowego. Zatwierdzenie sprawozdania nie oznacza stwierdzenia zgodności, autentyczności, kompletności ani poprawności zawartych w nim treści.

Zatwierdzona dotacja na projekt zostanie obliczona w następujący sposób:

Podmiot udzielający dotacji najpierw obliczy „kwalifikowalną dotację” za cały okres projektu, sumując kwalifikowalne wkłady i koszty zaakceptowanych działań oraz pozycje kosztów po ewentualnych korektach.

Następnie podmiot udzielający dotacji odejmie ewentualne zmniejszenia dotacji od kwoty kwalifikowalnej dotacji. Uzyskana kwota to „zatwierdzona dotacja”.

Jeżeli kwota zatwierdzonej dotacji przewyższa kwotę przyznanej dotacji określoną w art. 5.2, zatwierdzona dotacja zostanie ograniczona do kwoty przyznanej dotacji.

Saldo (płatność końcowa) jest następnie obliczane poprzez odjęcie całkowitej kwoty ewentualnych płatności zaliczkowych/refundowanych, których już dokonano, od zatwierdzonej dotacji:

{zatwierdzona dotacja
pomniejszona o
{ewentualne dokonane płatności zaliczkowe/refundowane}}.

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

Jeżeli saldo jest **dodatnie**, kwota zostaje **wypłacona** koordynatorowi.

Płatność końcowa (lub jej część) może zostać objęta potrąceniem (bez konieczności uzyskania zgody beneficjentów) względem kwot, które beneficjent jest winny podmiotowi udzielającemu dotacji, do wysokości kwoty należnej temu beneficjentowi.

Płatności nie dokona się w sytuacji, gdy zawieszono termin płatności lub same płatności (zob. art. 29 i 30).

Jeśli saldo jest **ujemne**, środki zostaną **odzyskane** zgodnie z następującą procedurą:

podmiot udzielający dotacji przekazuje koordynatorowi **wstępne pismo informacyjne**, w którym:

- powiadamia oficjalnie o zamiarze odzyskania zatwierdzonej dotacji, podając kwotę podlegającą odzyskaniu i uzasadnienie;
- wezwie do zgłoszenia uwag w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma żadnych uwag (lub pomimo otrzymanych uwag podejmie decyzję o odzyskaniu nienależnie wypłaconej kwoty), potwierdza on wysokość kwoty podlegającej odzyskaniu w piśmie (**pismo potwierdzające**), załączając **notę debetową** określającą warunki i termin płatności.

Jeżeli w terminie określonym w notie debetowej nie dokonano płatności, podmiot udzielający dotacji wdroży **przymusowe odzyskanie środków** zgodnie z art. 22.4.

22.3.5 Wdrożenie audytu po płatności końcowej – Skorygowana dotacja – Odzyskanie środków

Jeżeli – po dokonaniu płatności końcowej (w szczególności po przeprowadzeniu kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń, zob. art. 25) – podmiot udzielający dotacji odrzuci koszty lub wkłady (zob. art. 27) lub zmniejszy dotację (zob. art. 28), oblicza on skorygowaną dotację.

Skorygowana dotacja na projekt zostanie obliczona na cały okres realizacji projektu przez dodanie skorygowanych kwalifikowalnych wkładów i kosztów z tytułu zatwierdzonych działań i pozycji kosztów po ewentualnych korektach i odjęcie ewentualnych zmniejszeń dotacji.

Jeżeli skorygowana kwota dotacji jest niższa niż kwota zatwierdzonej dotacji, różnica zostanie odzyskana.

W przypadku **projektów z udziałem wielu beneficjentów**, po dokonaniu płatności końcowej, środki odzyskiwane będą od danego beneficjenta i konieczne jest obliczenie skorygowanej kwoty dotacji dla danego beneficjenta¹⁷.

Skorygowana kwota dotacji dla danego beneficjenta zostanie obliczona przez skorygowanie kwalifikowalnej dotacji (przez dodanie skorygowanych kwalifikowalnych wkładów i kosztów z tytułu zatwierdzonych działań i pozycji kosztów po ewentualnych korektach) i odjęcie ewentualnych zmniejszeń dotacji.

Jeżeli skorygowana kwota dotacji danego beneficjenta jest niższa niż jego udział w zatwierdzonej dotacji, różnica zostanie odzyskana.

Kwota do odzyskania od beneficjenta zostanie obliczona w następujący sposób:

{udział beneficjenta w zatwierdzonej dotacji
pomniejszony o
{skorygowaną kwotę dotacji przyznaną beneficjentowi}}.

Do celów powyższego obliczenia udział beneficjenta¹⁸ w zatwierdzonej dotacji oblicza się w następujący sposób:

{{kwalifikowalna dotacja dla beneficjenta¹⁹
podzielona przez
kwalifikowalną dotację na projekt²⁰ }
pomnożona przez zatwierdzoną dotację}.

Procedura odzyskiwania środków

Podmiot udzielający dotacji przekazuje zainteresowanemu beneficjentowi **wstępne pismo informacyjne**, w którym:

- powiadamia oficjalnie o zamiarze odzyskania środków, o kwocie podlegającej odzyskaniu, podając uzasadnienie oraz

¹⁷Tj. beneficjenta objętego audytem.

¹⁸Udział beneficjenta w zatwierdzonej dotacji niekoniecznie jest równy kwocie otrzymanej od koordynatora. Kwotę do odzyskania oblicza się na podstawie hipotetycznego udziału beneficjenta w zatwierdzonej dotacji, niezależnie od kwoty otrzymanej od koordynatora.

¹⁹Stosując metodę obliczenia na podstawie art. 22.3.2.

²⁰Stosując metodę obliczenia na podstawie art. 22.3.4.

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

- wezwie do zgłoszenia uwag w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeśli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma żadnych uwag (lub pomimo otrzymanych uwag podejmie decyzję o odzyskaniu nienależnie wypłaconej kwoty), potwierdza on wysokość kwoty podlegającej odzyskaniu w piśmie (**pismo potwierdzające**) załączając **notę debetową** określającą warunki i termin płatności.

Ewentualne odzyskiwanie środków względem ewentualnych podmiotów powiązanych zostanie przeprowadzone za pośrednictwem ich beneficjentów.

Jeżeli w terminie określonym w notcie debetowej nie dokonano płatności, podmiot udzielający dotacji wdroży **przymusowe odzyskanie środków** zgodnie z art. 22.4.

22.4 Przymusowe odzyskanie środków

Jeżeli płatności nie zostaną dokonane w terminie określonym w notcie debetowej, należna kwota jest odzyskiwana:

- a) w drodze potrącenia kwoty – bez konieczności uzyskania zgody koordynatora lub beneficjenta – względem jakichkolwiek kwot, które podmiot udzielający dotacji jest dłużny koordynatorowi lub beneficjentowi.

W wyjątkowych okolicznościach, w celu zabezpieczenia interesów finansowych UE, kwota może zostać potrącona przed terminem płatności określonym w notcie debetowej;

- b) w drodze wykorzystania ewentualnej gwarancji finansowej;
- c) poprzez pociągnięcie innych beneficjentów do solidarnej odpowiedzialności (jeżeli dotyczy; zob. arkusz danych, pkt 4.4);
- d) w drodze wystąpienia z powództwem (zob. art. 43).

Do kwoty podlegającej odzyskaniu dolicza się **odsetki za opóźnienie w płatnościach** w wysokości określonej w art. 22.5, naliczane począwszy od dnia następującego po terminie płatności określonym w notcie debetowej do dnia (włącznie), w którym otrzymano całą płatność.

Częściowe płatności pokrywają w pierwszej kolejności wydatki, opłaty i odsetki za opóźnienie w płatnościach, a dopiero w drugiej kolejności kwotę główną.

Opłaty bankowe związane z odzyskaniem środków ponosi beneficjent, chyba że zastosowanie mają przepisy dyrektywy 2015/2366²¹.

22.5 Skutki niewywiązania się z obowiązków

22.5.1 Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie dokonuje płatności w terminach płatności (zob. powyżej), beneficjentom przysługują **odsetki za zwłokę w płatnościach** według stopy stosowanej przez Europejski Bank Centralny (EBC) w odniesieniu do jego głównych operacji refinansowania w euro („stopa referencyjna”), powiększonej o stopę określoną w arkuszu danych (zob. pkt 4.2). Za stopę referencyjną przyjmuje się stopę obowiązującą pierwszego dnia miesiąca, w którym upływa termin płatności, opublikowaną w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*.

Jeżeli kwota odsetek za zwłokę w płatnościach nie przekracza 200 EUR, zostają one wypłacone jedynie na wniosek koordynatora złożony w ciągu dwóch miesięcy od otrzymania opóźnionej płatności.

Nie nalicza się odsetek za zwłokę w płatnościach, jeżeli wszyscy beneficjenci są państwami członkowskimi UE (w tym organami administracji regionalnej i lokalnej lub innymi podmiotami publicznymi działającymi w imieniu państwa członkowskiego do celów niniejszej umowy).

Zawieszenia płatności lub terminu płatności (zob. art. 29 i 30) nie uznaje się za opóźnienie w płatnościach.

Odsetki za zwłokę w płatnościach obejmują okres od dnia następującego po wyznaczonym terminie płatności (zob. powyżej) do dnia zapłaty należności włącznie.

Odsetki za opóźnienie w płatnościach nie są uwzględniane na potrzeby obliczenia zatwierdzonej dotacji.

22.5.2 W przypadku niewywiązania się przez koordynatora z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28), umowa rozwiązana lub uczestnictwo koordynatora zakończone (zob. art. 32).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

²¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2366 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego, zmieniająca dyrektywy 2002/65/WE, 2009/110/WE, 2013/36/UE i rozporządzenie (UE) nr 1093/2010 oraz uchylająca dyrektywę 2007/64/WE (Dz.U. L 337 z 23.12.2015, s. 35).

ARTYKUŁ 23 – GWARANCJE

23.1 Gwarancja dotycząca płatności zaliczkowych

Jeżeli wymaga tego podmiot udzielający dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.2), beneficjenci muszą przedstawić (przynajmniej jedną) gwarancję dotyczącą płatności zaliczkowej/refundowanej zgodnie z harmonogramem i kwotami określonymi w arkuszu danych.

Koordinator musi przedłożyć gwarancję podmiotowi udzielającemu dotacji w odpowiednim czasie przed płatnościami zaliczkowymi, z którymi są powiązane.

Gwarancja musi spełniać następujące warunki:

- a) zostaje przedstawiona przez bank lub zatwierdzoną instytucję finansową mającą siedzibę w UE lub – na wniosek koordynatora i po akceptacji przez podmiot udzielający dotacji – przez stronę trzecią lub bank lub instytucję finansową z siedzibą poza UE oferującą równoważne zabezpieczenia;
- b) poręczyciel występuje w charakterze odpowiadającego w pierwszej kolejności poręczyciela i nie wymaga od podmiotu udzielającego dotacji uprzedniego zwracania się do głównego dłużnika (tj. zainteresowanego beneficjenta) oraz
- c) pozostaje wyrażnie w mocy do momentu dokonania płatności końcowej oraz, jeżeli płatność końcowa przybiera formę odzyskania środków, przez okres pięciu miesięcy od przekazania beneficjentowi noty debetowej.

Gwarancja zostanie zwolniona w ciągu następnego miesiąca.

23.2 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjentów z obowiązku zapewnienia gwarancji dotyczącej płatności zaliczkowej, płatność ta nie zostanie wypłacona.

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 24 – OŚWIADCZENIA DOTYCZĄCE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

Nie dotyczy.

ARTYKUŁ 25 – KONTROLE, PRZEGLĄDY, AUDYTY I DOCHODZENIA – PRZENIESIENIE USTALEŃ NA INNE DOTACJE

25.1 Kontrole, przeglądy i audyty podmiotu udzielającego dotacji

25.1.1 Kontrole wewnętrzne

W trakcie projektu lub po jego zakończeniu podmiot udzielający dotacji może kontrolować prawidłowość realizacji projektu i wywiązywanie się z obowiązków wynikających z umowy, oceniając także koszty i wkłady, rezultaty i sprawozdania.

25.1.2 Przeglądy projektu

Podmiot udzielający dotacji może dokonywać przeglądów dotyczących prawidłowości realizacji projektu i wywiązywania się z obowiązków wynikających z umowy (ogólne przeglądy projektu lub przeglądy dotyczące konkretnych problemów).

Takie przeglądy projektu można rozpocząć w trakcie realizacji projektu oraz do końca okresu wskazanego w arkuszu danych (zob. pkt 6). Koordinator lub zainteresowany beneficjent jest oficjalnie powiadamiany o przeglądach, a za dzień rozpoczęcia przeglądu uznaje się datę tego powiadomienia.

W razie potrzeby niezależni eksperci zewnętrzni mogą wspomagać podmiot udzielający dotacji. Jeżeli podmiot korzysta z usług ekspertów zewnętrznych, zainteresowany koordinator bądź beneficjent zostanie o tym poinformowany i będzie miał prawo wnieść sprzeciw ze względu na tajemnicę handlową lub konflikt interesów.

Koordinator lub zainteresowany beneficjent ma obowiązek współpracować z należytą starannością i przedstawić w żądanym terminie wszelkie informacje i dane, obok już przedłożonych rezultatów i sprawozdań (w tym informacje

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na **mruszkiewicz**.

dotyczące wykorzystania zasobów). Podmiot udzielający dotacji może wezwać beneficjentów do przedstawienia mu tych informacji bezpośrednio. Informacje i dokumenty szczególnie chronione są traktowane zgodnie z art. 13.

Koordinator lub zainteresowany beneficjent może być wezwany do wzięcia udziału w spotkaniach, w tym w spotkaniach z ekspertami zewnętrznymi.

W przypadku **wizyt na miejscu** zainteresowany beneficjent musi przyznać prawo wstępu na teren i do pomieszczeń (w tym ekspertom zewnętrznym), i musi zapewnić łatwą dostępność żądanych informacji.

Przedstawiane informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz należy je przekazywać w żądanym formacie, w tym w formie elektronicznej.

Na podstawie ustaleń w wyniku przeglądu opracowywany jest **sprawozdanie z przeglądu projektu**.

Sprawozdanie z przeglądu projektu jest oficjalnie przedstawiany przez podmiot udzielający dotacji koordinatorowi lub zainteresowanemu beneficjentowi, który ma 30 dni od otrzymania sprawozdania na zgłoszenie uwag.

Językiem przeglądów projektu (w tym sprawozdań z przeglądu projektu) jest język umowy.

25.1.3 Audyty

Podmiot udzielający dotacji może przeprowadzać audyty dotyczące prawidłowości realizacji projektu i wywiązywania się z obowiązków wynikających z umowy.

Takie audyty można rozpocząć w trakcie realizacji projektu oraz do końca okresu wskazanego w arkuszu danych (zob. pkt 6). Zainteresowany beneficjent jest oficjalnie powiadamiany o audytach, a za dzień rozpoczęcia audytu uznaje się datę tego powiadomienia.

Podmiot udzielający dotacji może korzystać z usług własnych służb audytowych, zlecać przeprowadzanie audytów scentralizowanym służbom lub korzystać z usług zewnętrznych firm audytorskich. Jeżeli podmiot korzysta z usług firmy zewnętrznej, zainteresowany beneficjent zostanie o tym poinformowany i będzie miał prawo wnieść sprzeciw ze względu na tajemnicę handlową lub konflikt interesów.

Zainteresowany beneficjent ma obowiązek współpracować z należyłą starannością i przedstawić w żądanym terminie wszelkie informacje (w tym kompletne księgi rachunkowe, odcinki płacowe indywidualnych osób lub inne dane osobowe) w celu potwierdzenia zgodności z postanowieniami umowy. Informacje i dokumenty szczególnie chronione są traktowane zgodnie z art. 13.

W przypadku **wizyt na miejscu** zainteresowany beneficjent musi przyznać prawo wstępu na teren i do pomieszczeń (w tym zewnętrznym firmom audytorskim), i musi zapewnić łatwą dostępność żądanych informacji.

Przedstawiane informacje muszą być dokładne, precyzyjne i kompletne oraz należy je przekazywać w żądanym formacie, w tym w formie elektronicznej.

Na podstawie ustaleń audytu opracowywany jest **projekt sprawozdania z audytu**.

Projekt sprawozdania z audytu jest oficjalnie przedstawiany przez audytorów zainteresowanemu beneficjentowi, który ma 30 dni od otrzymania projektu na zgłoszenie uwag (postępowanie kontryktoryjne dotyczące audytu).

Końcowe sprawozdanie z audytu uwzględnia uwagi beneficjenta i jest mu formalnie przekazywane.

Audyty (w tym sprawozdania z audytów) sporządzane są w języku umowy, o ile nie uzgodniono inaczej z podmiotem udzielającym dotacji (zob. arkusz danych, pkt 4.2).

25.2 Kontrole, przeglądy i audyty Komisji Europejskiej dotyczące dotacji od innych podmiotów udzielających dotacji

Komisji Europejskiej przysługują te same prawa do kontroli, przeglądów i audytów co podmiotowi udzielającym dotacji.

25.3 Dostęp do dokumentacji niezbędnej do oceny uproszczonych form finansowania

Beneficjenci muszą udostępnić Komisji Europejskiej swoją ustawowo wymaganą dokumentację do celów dokonania okresowej oceny uproszczonych form finansowania stosowanych w programach UE.

25.4 Audyty i dochodzenia przeprowadzane przez OLAF, EPPO i ETO

W trakcie projektu lub po jego zakończeniu, kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia mogą przeprowadzać również następujące organy:

- Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) na podstawie rozporządzeń nr 883/2013²² i nr 2185/96²³ ;
- Prokuratura Europejska (EPPO) na podstawie rozporządzenia 2017/1939;
- Europejski Trybunał Obrachunkowy (ETO) na podstawie art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) i art. 263 rozporządzenia finansowego (UE) 2024/2509.

Na żądanie tych podmiotów zainteresowany beneficjent ma obowiązek przekazać pełne, dokładne i kompletne informacje w żądanym formacie (w tym kompletne księgi rachunkowe, odcinki płacowe indywidualnych osób lub inne dane osobowe, w tym w formie elektronicznej) oraz musi przyznać prawo wstępu na teren i do pomieszczeń w celu wizyt lub inspekcji na miejscu, jak przewidziano w tych rozporządzeniach.

W związku z tym zainteresowany beneficjent musi przechowywać wszelkie istotne informacje dotyczące projektu przynajmniej do końca okresu wskazanego w arkuszu danych (zob. pkt 6), oraz przynajmniej do czasu zakończenia kontroli, przeglądów, audytów, dochodzeń, sporów prawnych lub innego dochodzenia roszczeń.

25.5 Skutki kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń — Przeniesienie ustaleń

25.5.1 Skutki kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń dotyczących tej dotacji

Ustalenia w wyniku kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń przeprowadzonych w kontekście niniejszej dotacji mogą prowadzić do: odrzucenia kosztów (zob. art. 27), zmniejszenia dotacji (zob. art. 28) lub do zastosowania innych środków opisanych w rozdziale 5.

W wyniku odrzucenia kosztów lub zmniejszenia dotacji po dokonaniu płatności końcowej otrzymuje się skorygowaną ostateczną kwotę dotacji (zob. art. 22).

Ustalenia w wyniku kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń przeprowadzanych w trakcie realizacji projektu mogą prowadzić do wniosku o zmianę umowy (zob. art. 39), w celu zmiany opisu projektu zawartego w załączniku 1.

Kontrole, przeglądy, audyty lub dochodzenia, w wyniku których ustalono, że wystąpiły systemowe lub powtarzające się błędy, nieprawidłowości, nadużycia finansowe lub naruszenia obowiązków, mogą również wpływać na inne dotacje UE, które zostały przyznane na podobnych warunkach („przeniesienie ustaleń na inne dotacje”).

Ponadto ustalenia wynikające z dochodzenia przeprowadzonego przez OLAF lub EPPO mogą prowadzić do wszczęcia postępowania karnego na podstawie przepisów krajowych.

25.5.2 Przeniesienie ustaleń dotyczących innych dotacji

Wyniki kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń dotyczących innych dotacji mogą zostać przeniesione na niniejszą dotację, o ile:

- a) w odniesieniu do innych dotacji UE przyznanych na podobnych warunkach zostanie stwierdzone, że zainteresowany beneficjent dopuścił się systemowych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na niniejszą dotację; oraz
- b) zainteresowany beneficjent jest oficjalnie powiadamiany o tych ustaleniach – i jednocześnie przekazuje mu się wykaz dotacji, na które mają one wpływ – przed upływem terminu na przeprowadzenie audytu określonego w arkuszu danych (zob. pkt 6).

Podmiot udzielający dotacji oficjalnie powiadamia zainteresowanego beneficjenta o zamiarze przeniesienia tych ustaleń, wraz z wykazem dotacji, których to dotyczy.

Jeżeli przeniesienie ustaleń dotyczy **odrzućcenia kosztów lub wkładów**: powiadomienie zawiera:

²²Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

²³Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

- a) wezwanie do przedstawienia uwag do wykazu dotacji, na które ustalenia mają wpływ;
- b) wezwanie do przedstawienia zmienionych sprawozdań finansowych dla wszystkich dotacji, na które ustalenia mają wpływ;
- c) stopę korekty na potrzeby ekstrapolacji ustaloną na podstawie błędów systemowych lub powtarzających się błędów w celu obliczenia kwot, które zostaną odrzucone, w przypadku gdy zainteresowany beneficjent:
 - (i) uzna, że przedstawienie zmienionych sprawozdań finansowych nie jest możliwe lub wykonalne; lub
 - (ii) nie przedstawi zmienionych sprawozdań finansowych.

Jeśli przeniesienie ustaleń dotyczy **zmniejszenia dotacji**: powiadomienie zawiera:

- a) wezwanie do przedstawienia uwag do wykazu dotacji, na które ustalenia mają wpływ; oraz
- b) **stopę korekty na potrzeby ekstrapolacji** ustaloną na podstawie systemowych lub powtarzających się błędów i zasady proporcjonalności.

Zainteresowany beneficjent może przedstawić uwagi, zmienione sprawozdania finansowe lub właściwie umotywowaną propozycję **alternatywnej metody/stopy korekty** w terminie 60 dni od otrzymania powiadomienia.

Na podstawie powyższego podmiot udzielający dotacji oceni wpływ i zadecyduje o realizacji (np. o wszczęciu procedury odrzucenia kosztów lub zmniejszenia dotacji, na podstawie bądź to zmienionych sprawozdań finansowych bądź zadeklarowanych/alternatywnych metod/stóp lub kombinacji tych elementów; zob. art. 27 i 28).

25.6 Skutki niewywiązania się z obowiązków

W przypadku niewywiązania się przez beneficjenta z któregośkolwiek z obowiązków wynikających z niniejszego artykułu wszelkie niewystarczająco uzasadnione koszty lub wkłady zostają uznane za niekwalifikowalne (zob. art. 6) i zostają odrzucone (zob. art. 27), a dotacja może zostać zmniejszona (zob. art. 28).

Niewywiązanie się z tych obowiązków może również prowadzić do zastosowania pozostałych środków opisanych w rozdziale 5.

ARTYKUŁ 26 – EWALUACJA ODDZIAŁYWANIA

Nie dotyczy.

ROZDZIAŁ 5 SKUTKI NIEWYWIĄZANIA SIĘ Z OBOWIĄZKÓW

SEKCJA 1 ODRZUCENIE KOSZTÓW I WKŁADÓW ORAZ ZMNIEJSZENIE DOTACJI

ARTYKUŁ 27 — ODRZUCENIE KOSZTÓW I WKŁADÓW

27.1 Warunki

W momencie zakończenia uczestnictwa beneficjenta, dokonywania płatności końcowej lub w późniejszym terminie podmiot udzielający dotacji odrzuci wszelkie koszty lub wkłady uznane za niekwalifikowalne (zob. art. 6), w szczególności w wyniku kontroli, przeglądów, audytów lub dochodzeń (zob. art. 25).

Powodem odrzucenia może być również przeniesienie ustaleń dotyczących innych dotacji na daną dotację (zob. art. 25).

Niekwalifikowalne koszty lub wkłady zostaną odrzucone.

27.2 Procedura

Jeżeli odrzucenie nie prowadzi do odzyskania środków, podmiot udzielający dotacji powiadamia oficjalnie koordynatora lub zainteresowanego beneficjenta o odrzuceniu, wysokości odrzuconych kwot i powodach ich odrzucenia. Koordynator lub zainteresowany beneficjent ma 30 dni od otrzymania powiadomienia na zgłoszenie uwag, jeśli nie zgadza się z odrzuceniem (postępowanie dotyczące przeglądu płatności).

Jeżeli odrzucenie prowadzi do odzyskania środków, podmiot udzielający dotacji przesyła pismo wstępne, o którym mowa w art. 22, po przeprowadzeniu postępowania kontryktoryjnego.

27.3 Skutki

Jeśli podmiot udzielający dotacji odrzuci koszty lub wkłady, odliczy je od kosztów lub wkładów zadeklarowanych i potem obliczy kwotę należną (oraz, w razie potrzeby, dokona odzyskania środków; zob. art. 22).

ARTYKUŁ 28 – ZMNIEJSZENIE DOTACJI

28.1 Warunki

Podmiot udzielający dotacji może – w momencie zakończenia uczestnictwa beneficjenta, dokonywania płatności końcowej lub w późniejszym terminie – zmniejszyć dotację dla beneficjenta, jeżeli:

- a) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) dopuścił się:
 - (i) istotnych błędów, nieprawidłowości bądź nadużyć finansowych lub
 - (ii) poważnego naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej umowy lub podczas przyznawania dotacji (obejmującego nieprawidłową realizację projektu, nieprzestrzeganie warunków zaproszenia do składania wniosków, przedkładanie fałszywych informacji, nieprzedstawianie wymaganych informacji, naruszenie zasad etycznych lub bezpieczeństwa (w stosownych przypadkach) itd.) lub
- b) przeniesiono ustalenia: beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) dopuścił się – w ramach innej dotacji UE udzielonej mu na podobnych warunkach – systematycznych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub poważnego naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na niniejszą dotację (przeniesienie ustaleń; zob. art. 25.5).

Kwota, o którą zostanie pomniejszona dotacja, będzie obliczona w przypadku każdego zainteresowanego beneficjenta proporcjonalnie do wagi i czasu trwania błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub naruszenia obowiązków poprzez zastosowanie indywidualnej stawki zmniejszenia do ich kwalifikowalnej dotacji.

28.2 Procedura

Jeżeli zmniejszenie dotacji nie prowadzi do odzyskania środków, podmiot udzielający dotacji powiadamia oficjalnie koordynatora lub zainteresowanego beneficjenta o zmniejszeniu dotacji, kwocie do zmniejszenia i powodach zmniejszenia. Koordynator lub zainteresowany beneficjent ma 30 dni od otrzymania powiadomienia na zgłoszenie uwag, jeśli nie zgadza się ze zmniejszeniem dotacji (postępowanie dotyczące przeglądu płatności).

Jeżeli zmniejszenie dotacji prowadzi do odzyskania środków, podmiot udzielający dotacji po przeprowadzeniu postępowania kontryktoryjnego przesyła pismo wstępne, o którym mowa w art. 22.

28.3 Skutki

Jeśli podmiot udzielający dotacji zmniejszy dotację, odliczy kwotę zmniejszenia i następnie obliczy kwotę należną (oraz, w razie potrzeby, dokona odzyskania środków; zob. art. 22).

SEKCJA 2 ZAWIESZENIE, ROZWIĄZANIE I ZAKOŃCZENIE

ARTYKUŁ 29 — ZAWIESZENIE TERMINU PŁATNOŚCI

29.1 Warunki

Podmiot udzielający dotacji może – w dowolnym momencie – zawiesić termin płatności, jeżeli jej zrealizowanie jest niemożliwe, ponieważ:

- a) nie przedłożono wymaganego sprawozdania (zob. art. 21) bądź jest on niekompletny lub niezbędne są dodatkowe informacje;
- b) istnieją wątpliwości co do kwoty do zapłaty (np. trwa postępowanie przeniesienia ustaleń, złożono zapytania dotyczące kwalifikowalności, występuje potrzeba zmniejszenia dotacji itp.) i niezbędne są dodatkowe kontrole, przeglądy, audyty lub dochodzenia; lub
- c) wystąpiły inne czynniki wpływające na interesy finansowe UE.

29.2 Procedura

Podmiot udzielający dotacji oficjalnie powiadamia koordynatora o zawieszeniu i podaje uzasadnienie.

Zawieszenie **staje się skuteczne** w dniu przesłania powiadomienia.

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany **2026-06-10** o godzinie **12:23:48** na **mruszkiewicz**.

Jeżeli warunki uzasadniające zawieszenie terminu płatności nie są już spełnione, zawieszenie zostaje **zniesione** i bieg terminu płatności (zob. arkusz danych, pkt 4.2) zostaje wznowiony.

Jeżeli zawieszenie trwa dłużej niż dwa miesiące, koordynator może zwrócić się do podmiotu udzielającego dotacji o potwierdzenie, czy zawieszenie będzie kontynuowane.

Jeżeli termin płatności został zawieszony w związku z niezgodnością sprawozdania i nie przedłożono skorygowanego sprawozdania (lub przedłożono je, ale zostało ono odrzucone), podmiot udzielający dotacji może również rozwiązać umowę o udzielenie dotacji lub zakończyć uczestnictwo koordynatora (zob. art. 32).

ARTYKUŁ 30 – ZAWIESZENIE PŁATNOŚCI

30.1 Warunki

Podmiot udzielający dotacji może – w dowolnym momencie – zawiesić płatności na rzecz jednego beneficjenta lub większej ich liczby, w całości lub w części, jeżeli:

- a) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) popełnił lub jest podejrzewany o popełnienie:
 - (i) istotnych błędów, nieprawidłowości bądź nadużyć finansowych lub
 - (ii) poważnego naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej umowy lub podczas udzielania dotacji (obejmującego nieprawidłową realizację projektu, nieprzestrzeganie warunków zaproszenia do składania wniosków, przedkładanie fałszywych informacji, nieprzedstawianie wymaganych informacji, naruszenie zasad etycznych lub bezpieczeństwa (w stosownych przypadkach), brak współpracy w trakcie kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń itp.); lub
- b) przeniesiono ustalenia: beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) dopuścił się – w ramach innej dotacji UE udzielonej mu na podobnych warunkach – systematycznych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub poważnego naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na niniejszą dotację (przeniesienie ustaleń; zob. art. 25.5).

W przypadku zawieszenia płatności na rzecz jednego beneficjenta lub większej ich liczby podmiot udzielający dotacji dokonuje częściowej(-ych) płatności za część(-ci) niepodlegającą(-e) zawieszeniu. Jeżeli zawieszenie dotyczy płatności końcowej, płatność (lub odzyskanie) kwot pozostałych po zniesieniu zawieszenia uznaje się za płatność salda końcowego na zakończenie działania.

30.2 Procedura

Przed zawieszeniem płatności podmiot udzielający dotacji przekazuje zainteresowanemu beneficjentowi **wstępne pismo informacyjne**, w którym:

- informuje go o zamiarze i przyczynach zawieszenia płatności oraz
- wezwie do zgłoszenia uwag w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma żadnych uwag lub mimo otrzymanych uwag podejmie decyzję o kontynuowaniu procedury, potwierdzi zawieszenie dotacji (**pismo potwierdzające**). W innych przypadkach oficjalnie powiadamia, że procedura nie będzie kontynuowana.

Pod koniec procedury zawieszenia podmiot udzielający dotacji również powiadomi koordynatora.

Zawieszenie **staje się skuteczne** w dzień po przesłaniu potwierdzenia.

Jeżeli spełnione są warunki wznowienia płatności, zawieszenie zostaje **zniesione**. Podmiot udzielający dotacji oficjalnie powiadomi zainteresowanego beneficjenta (oraz koordynatora) oraz ustali datę zakończenia zawieszenia.

W trakcie zawieszenia zainteresowanym beneficjentom nie zostaną wypłacone żadne płatności zaliczkowe.

ARTYKUŁ 31 – ZAWIESZENIE UMOWY O UDZIELENIE DOTACJI

31.1 Zawieszenie umowy o udzielenie dotacji na wniosek konsorcjum

31.1.1 Warunki i procedura

Beneficjenci mogą wnioskować o zawieszenie dotacji lub dowolnej jej części, jeżeli wyjątkowe okoliczności – w szczególności siła wyższa (zob. art. 35) – sprawiają, że realizacja projektu jest niemożliwa lub nadmiernie trudna.

Koordinator musi złożyć wniosek o **zmianę** (zob. art. 39), podając w nim:

- uzasadnienie;
- datę, z którą zawieszenie staje się skuteczne (data ta może wypaść przed datą złożenia wniosku o zmianę) oraz
- przewidywaną datę wznowienia realizacji działania.

Zawieszenie **staje się skuteczne** w dniu określonym we wniosku o zmianę.

Z chwilą gdy okoliczności umożliwiają wznowienie realizacji projektu, koordinator musi niezwłocznie zwrócić się o kolejną **zmianę** umowy w celu określenia daty zakończenia zawieszenia, daty wznowienia projektu (jeden dzień po dniu zakończenia zawieszenia), przedłużenia okresu realizacji projektu oraz dokonania innych zmian niezbędnych, aby dostosować projekt do nowej sytuacji (zob. art. 39), chyba że rozwiązano umowę o udzielenie dotacji (zob. art. 32). Zawieszenie zostaje **zniesione** ze skutkiem od daty końca zawieszenia określonej w zmianie umowy. Data ta może wypaść przed datą złożenia wniosku o zmianę.

W czasie zawieszenia nie zostaną wypłacone żadne płatności zaliczkowe. Ponadto żadne działania nie mogą być realizowane, realizowane działania muszą zostać przerwane, a nowe działania nie mogą być rozpoczynane. Poniesione koszty lub wkłady na rzecz działań realizowanych w trakcie zawieszenia umowy o udzielenie dotacji nie są kwalifikowalne (zob. art. 6.3).

31.2 Zawieszenie umowy o udzielenie dotacji na wniosek podmiotu udzielającego dotacji

31.2.1 Warunki

Podmiot udzielający dotacji może zawiesić dotację lub dowolną jej część, jeżeli:

- a) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) popełnił lub jest podejrzewany o:
 - (i) istotnych błędów, nieprawidłowości bądź nadużyć finansowych lub
 - (ii) poważnego naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej umowy lub podczas udzielania dotacji (obejmującego nieprawidłową realizację projektu, nieprzestrzeganie warunków zaproszenia do składania wniosków, przedkładanie fałszywych informacji, nieprzedstawianie wymaganych informacji, naruszenie zasad etycznych lub bezpieczeństwa (w stosownych przypadkach), brak współpracy w trakcie kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń itp.); lub
- b) przeniesiono ustalenia: beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) dopuścił się – w ramach innej dotacji UE udzielonej mu na podobnych warunkach – systematycznych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub poważnego naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na niniejszą dotację (przeniesienie ustaleń; zob. art. 25.5).

31.2.2 Procedura

Przed zawieszeniem dotacji podmiot udzielający dotacji przekazuje koordinatorowi **wstępne pismo informacyjne**, w którym:

- informuje go o zamiarze i przyczynach zawieszenia dotacji oraz
- wezwie do zgłoszenia uwag w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma żadnych uwag lub mimo otrzymanych uwag podejmie decyzję o kontynuowaniu procedury, potwierdzi zawieszenie dotacji (**pismo potwierdzające**). W innych przypadkach oficjalnie powiadamia, że procedura nie będzie kontynuowana.

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

Zawieszenie **staje się skuteczne** w dniu przekazania potwierdzenia (lub w późniejszym terminie określonym w potwierdzeniu).

Z chwilą gdy spełnione zostaną warunki wznowienia realizacji projektu, podmiot udzielający dotacji oficjalnie powiadomi koordynatora w **piśmie o zniesieniu zawieszenia**, w którym określi datę zakończenia zawieszenia oraz zwróci się o zmianę umowy w celu określenia daty, z którą ma nastąpić wznowienie projektu (jeden dzień po zakończeniu zawieszenia), przedłużenia okresu realizacji projektu oraz dokonania innych zmian niezbędnych do dostosowania projektu do nowej sytuacji (zob. art. 39) – rozwiązano umowę o udzielenie dotacji (zob. art. 32). Zawieszenie zostaje **zniesione** ze skutkiem od daty końca zawieszenia określonej w piśmie o zniesieniu zawieszenia. Data ta może być wcześniejsza niż data przesłania pisma.

W czasie zawieszenia nie zostaną wypłacone żadne płatności zaliczkowe. Ponadto żadne działania nie mogą być realizowane, realizowane działania muszą zostać przerwane, a nowe działania nie mogą być rozpoczynane. Poniesione koszty lub wkłady na rzecz działań realizowanych w trakcie zawieszenia umowy nie są kwalifikowalne (zob. art. 6.3).

Beneficjentom nie przysługują roszczenia odszkodowawcze w związku z zawieszeniem umowy przez podmiot udzielający dotacji (zob. art. 33).

Zawieszenie dotacji nie narusza prawa podmiotu udzielającego dotacji do rozwiązania umowy o udzielenie dotacji lub do zakończenia uczestnictwa beneficjenta (zob. art. 32) lub do zmniejszenia dotacji (zob. art. 28).

ARTYKUŁ 32 – ROZWIĄZANIE UMOWY O UDZIELENIE DOTACJI LUB ZAKOŃCZENIE UCZESTNICTWA BENEFICJENTA

32.1 Rozwiązanie umowy o udzielenie dotacji na wniosek konsorcjum

32.1.1 Warunki i procedura

Beneficjenci mogą wystąpić z wnioskiem o rozwiązanie umowy o udzielenie dotacji.

Koordynator musi złożyć wniosek o **zmianę** (zob. art. 39), podając w nim:

- uzasadnienie;
- datę zakończenia prac przez konsorcjum w ramach projektu („data zakończenia prac”) oraz
- datę, z którą rozwiązanie umowy staje się skuteczne („data rozwiązania umowy/zakończenia uczestnictwa”); data ta musi wypadać po dacie złożenia wniosku o zmianę.

Rozwiązanie umowy **staje się skuteczne** z datą rozwiązania określoną w zmianie umowy.

W przypadku braku uzasadnienia lub jeżeli podmiot udzielający dotacji uważa, że przedstawione uzasadnienie jest niewystarczające do rozwiązania umowy, podmiot ten może stwierdzić, że umowa o udzielenie dotacji została rozwiązana w sposób nieprawidłowy.

32.1.2 Skuteczność

W terminie 60 dni od dnia, w którym rozwiązanie umowy staje się skuteczne, koordynator musi przedłożyć **sprawozdanie końcowe** (za bieżący okres sprawozdawczy do dnia rozwiązania umowy lub zakończenia uczestnictwa).

Podmiot udzielający dotacji oblicza zatwierdzoną dotację oraz kwotę płatności końcowej na podstawie przedłożonego sprawozdania, przy uwzględnieniu poniesionych kosztów i wkładów na rzecz wdrożonych działań, przed datą zakończenia prac (zob. art. 22). Koszty dotyczące zamówień, których wykonanie przypada po zakończeniu prac, nie stanowią kosztów kwalifikowalnych.

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma sprawozdania w terminie, uwzględnia się jedynie koszty i wkłady ujęte w zatwierdzonym sprawozdaniu okresowym (brak kosztów/wkładów w przypadku braku zatwierdzenia sprawozdania okresowego).

Nieprawidłowe rozwiązanie umowy może prowadzić do zmniejszenia dotacji (zob. art. 28).

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

Po rozwiązaniu umowy obowiązki beneficjenta (w szczególności wynikające z postanowień art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (prawa własności intelektualnej), 17 (komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność), 21 (sprawozdawczość), 25 (kontrola, przeglądy, audyty i dochodzenia), 27 (odrzućcie), 28 (zmniejszenie dotacji) oraz 42 (cesja roszczeń) mają w dalszym ciągu zastosowanie).

32.2 Zakończenie uczestnictwa beneficjenta na wniosek konsorcjum

32.2.1 Warunki i procedura

Koordinator może złożyć wniosek o zakończenie uczestnictwa jednego beneficjenta lub większej ich liczby, na wniosek zainteresowanego beneficjenta lub w imieniu pozostałych beneficjentów.

Koordinator musi złożyć wniosek o **zmianę** (zob. art. 39), podając w nim:

- uzasadnienie
- opinię zainteresowanego beneficjenta (lub dowód, że o taką opinię zwrócono się na piśmie);
- datę zakończenia prac przez beneficjenta w ramach projektu („data zakończenia prac”) oraz
- datę, z którą rozwiązanie umowy staje się skuteczne („data rozwiązania umowy/zakończenia uczestnictwa”); data ta musi wypadać po dacie złożenia wniosku o zmianę.

Jeżeli zakończenie uczestnictwa dotyczy koordynatora i następuje bez jego zgody, złożenia wniosku o zmianę musi dokonać inny beneficjent (działający w imieniu konsorcjum).

Zakończenie uczestnictwa **staje się skuteczne** z datą zakończenia określoną w zmianie umowy.

W przypadku braku informacji lub jeżeli podmiot udzielający dotacji uważa, że przedstawione uzasadnienie jest niewystarczające do zakończenia uczestnictwa, podmiot ten może stwierdzić, że zakończenie uczestnictwa beneficjenta nastąpiło w sposób nieprawidłowy.

32.2.2 Skuteczność

W terminie 60 dni od dnia, w którym zakończenie uczestnictwa staje się skuteczne, koordinator musi przedłożyć:

- sprawozdanie dotyczące płatności przekazanych** na rzecz zainteresowanego beneficjenta;
- sprawozdanie z zakończenia uczestnictwa** przedłożone przez zainteresowanego beneficjenta za bieżący okres sprawozdawczy do dnia rozwiązania umowy lub zakończenia uczestnictwa, zawierające przegląd postępów prac, sprawozdanie finansowe, wyjaśnienie dotyczące wykorzystania zasobów;
- drugi **wniosek o zmianę umowy** (zob. art. 39) z innymi niezbędnymi zmianami (np. realokacja zadań i szacunkowy budżet beneficjenta, który zakończył uczestnictwo; dodanie nowego beneficjenta w celu zastąpienia beneficjenta, który zakończył uczestnictwo; zmiana koordynatora itp.).

Podmiot udzielający dotacji oblicza kwotę należną beneficjentowi na podstawie przedłożonego sprawozdania i przy uwzględnieniu poniesionych kosztów i wkładów na rzecz wdrożonych działań, przed datą zakończenia prac (zob. art. 22). Koszty dotyczące zamówień, których wykonanie przypada po zakończeniu prac, nie stanowią kosztów kwalifikowalnych.

Informacje zawarte w sprawozdaniu z zakończenia uczestnictwa należy również zamieścić w sprawozdaniu okresowym za kolejny okres sprawozdawczy (zob. art. 21).

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma sprawozdania z zakończenia uczestnictwa w terminie, uwzględnia się jedynie koszty i wkłady ujęte w zatwierdzonym sprawozdaniu okresowym (brak kosztów/wkładów w przypadku braku zatwierdzenia sprawozdania okresowego).

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma w terminie sprawozdania dotyczącego przekazanych płatności, uznaje że:

- koordinator nie przekazał żadnych płatności na rzecz zainteresowanego beneficjenta, oraz że
- zainteresowany beneficjent nie musi dokonywać zwrotu żadnych kwot koordinatorowi.

Jeżeli drugi wniosek o zmianę umowy zostaje zaakceptowany przez podmiot udzielający dotacji, to wprowadza się w niej niezbędne **zmiany** (zob. art. 39).

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

Jeżeli drugi wniosek o zmianę umowy zostaje odrzucony przez podmiot udzielający dotacji (ponieważ podważa zasadność decyzji o udzieleniu dotacji lub narusza zasadę równego traktowania wnioskodawców), umowa o udzielenie dotacji może zostać rozwiązana (zob. art. 32).

Nieprawidłowe zakończenie uczestnictwa może prowadzić do zmniejszenia dotacji (zob. art. 31) lub rozwiązania umowy o udzielenie dotacji (zob. art. 32).

Po zakończeniu uczestnictwa obowiązki beneficjenta (w szczególności wynikające z postanowień art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (prawa własności intelektualnej), 17 (komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność), 21 (sprawozdawczość), 25 (kontrole, przeglądy, audyty i dochodzenia), 27 (odrzucenie), 28 (zmniejszenie dotacji) oraz 42 (cesja roszczeń) mają w dalszym ciągu zastosowanie).

32.3 Rozwiązanie umowy o udzielenie dotacji lub zakończenie uczestnictwa beneficjenta na wniosek podmiotu przyznającego dotację

32.3.1 Warunki

Podmiot udzielający dotacji może rozwiązać umowę o udzielenie dotacji lub zakończyć uczestnictwo jednego beneficjenta lub większej ich liczby, jeżeli:

- a) co najmniej jeden beneficjent nie przystępuje do umowy (zob. art. 40);
- b) zmiana projektu lub sytuacji beneficjenta pod względem prawnym, finansowym, technicznym, organizacyjnym lub własnościowym może mieć istotny negatywny wpływ na realizację projektu bądź podważa zasadność decyzji o udzieleniu dotacji (w tym zmiany powiązane z jedną z przyczyn wykluczenia wymienionych w oświadczeniu);
- c) w następstwie zakończenia uczestnictwa jednego beneficjenta lub większej ich liczby niezbędne zmiany umowy (oraz wpływ tych zmian na projekt) podważałyby zasadność decyzji o udzieleniu dotacji lub naruszały zasadę równego traktowania wnioskodawców;
- d) realizacja projektu stała się niemożliwa lub zmiany umowy niezbędne do jego kontynuacji podważyłyby zasadność decyzji o udzieleniu dotacji lub spowodowałyby naruszenie zasady równego traktowania wnioskodawców;
- e) beneficjent (lub osoba ponosząca nieograniczoną odpowiedzialność za długi) jest przedmiotem postępowania upadłościowego lub podobnego postępowania (w tym postępowanie upadłościowe lub likwidacyjne, zarządzanie aktywami przez likwidatora lub sąd, układ z wierzycielami, zawieszenie działalności gospodarczej itp.);
- f) beneficjent (lub osoba ponosząca nieograniczoną odpowiedzialność za długi) narusza obowiązki z tytułu ubezpieczenia społecznego lub podatków;
- g) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) został uznany za winnego poważnego wykroczenia zawodowego;
- h) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) dopuścił się nadużyć finansowych, korupcji, udziału w zorganizowanej grupie przestępczej, prania pieniędzy, przestępstw związanych z terroryzmem (w tym finansowania terroryzmu), pracą dzieci i handlem ludźmi;
- i) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) został utworzony w innej jurysdykcji z zamiarem obejścia obowiązków podatkowych, socjalnych lub jakichkolwiek innych obowiązków prawnych w jurysdykcji jego siedziby statutowej (lub utworzył w tym celu inny podmiot);
- j) beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) dopuścił się:
 - (i) istotnych błędów, nieprawidłowości bądź nadużyć finansowych lub
 - (ii) poważnego naruszenia obowiązków wynikających z niniejszej umowy lub podczas udzielania dotacji (obejmującego nieprawidłową realizację projektu, nieprzestrzeganie warunków zaproszenia do składania wniosków, przedkładanie fałszywych informacji, nieprzedstawianie wymaganych informacji, naruszenie norm etycznych lub bezpieczeństwa (w stosownych przypadkach), brak współpracy w trakcie kontroli, przeglądów, audytów i dochodzeń itp.);
- k) przeniesiono ustalenia: beneficjent (lub osoba uprawniona do reprezentowania go, podejmowania decyzji w jego imieniu lub sprawowania nadzoru, lub osoba niezbędna do udzielenia/realizacji dotacji) dopuścił się – w ramach innej dotacji UE udzielonej mu na podobnych warunkach – systematycznych lub powtarzających się błędów, nieprawidłowości, nadużyć finansowych lub poważnego naruszenia obowiązków, które mają istotny wpływ na niniejszą dotację (przeniesienie ustaleń; zob. art. 25.5).

Uwaga! To jest szkic dokumentu wygenerowany 2026-06-10 o godzinie 12:23:48 na mruszkiewicz.

- l) beneficjent nie składa – za pośrednictwem koordynatora – wniosku o wprowadzenie zmiany do umowy w celu zakończenia uczestnictwa jednego z podmiotów powiązanych lub partnerów stowarzyszonych z nim i znajdujących się w którejkolwiek z sytuacji wymienionych w lit. d), f), e), g), h), i) lub j), oraz o przeniesienie zadań tego podmiotu lub tego partnera, mimo iż podmiot udzielający dotacji wyraźnie wezwał go do tego.

32.3.2 Procedura

Przed rozwiązaniem umowy o udzielenie dotacji lub zakończeniem uczestnictwa jednego beneficjenta lub większej ich liczby podmiot udzielający dotacji przekaże do koordynatora lub zainteresowanego beneficjenta **wstępne pismo informacyjne**, w którym:

- oficjalnie powiadomi o zamiarze i przyczynach rozwiązania umowy lub zakończenia uczestnictwa, oraz
- wezwie do zgłoszenia uwag w terminie 30 dni od otrzymania powiadomienia.

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma żadnych uwag lub pomimo otrzymanych uwag podejmie decyzję o kontynuowaniu procedury, potwierdzi rozwiązanie umowy lub zakończenie uczestnictwa oraz datę, w której staje się ono skuteczne (**pismo potwierdzające**). W innych przypadkach oficjalnie powiadamia, że procedura nie będzie kontynuowana.

W przypadku zakończenia uczestnictwa beneficjenta podmiot udzielający dotacji – po zakończeniu procedury – poinformuje również koordynatora.

Rozwiązanie umowy lub zakończenie uczestnictwa **staje się skuteczne** w dniu po przekazaniu potwierdzenia (lub w późniejszej dacie określonej w potwierdzeniu; „data rozwiązania umowy/zakończenia uczestnictwa”).

32.3.3 Skutki

- a) w przypadku **rozwiązania umowy o udzielenie dotacji**:

w terminie 60 dni od dnia, w którym rozwiązanie umowy lub zakończenie uczestnictwa staje się skuteczne, koordynator musi przedłożyć **sprawozdanie końcowe** (za ostatni bieżący okres sprawozdawczy do dnia rozwiązania umowy lub zakończenia uczestnictwa).

Podmiot udzielający dotacji oblicza kwotę zatwierdzonej dotacji oraz kwotę płatności końcowej na podstawie przedłożonego sprawozdania i przy uwzględnieniu poniesionych kosztów i wkładów na rzecz wdrożonych działań, zanim rozwiązanie umowy wejdzie w życie (zob. art. 22). Koszty dotyczące zamówień, których wykonanie przypada po zakończeniu uczestnictwa, nie stanowią kosztów kwalifikowalnych.

Jeżeli umowa o udzielenie dotacji zostaje rozwiązana w związku z niewywiązaniem się z obowiązku przedłożenia sprawozdań, koordynator nie może przedkładać jakichkolwiek sprawozdań po jej rozwiązaniu.

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma sprawozdania w terminie, uwzględnia się jedynie koszty i wkłady ujęte w zatwierdzonym sprawozdaniu okresowym (brak kosztów/wkładów w przypadku braku zatwierdzenia sprawozdania okresowego).

Rozwiązanie umowy nie narusza prawa podmiotu udzielającego dotacji do zmniejszenia dotacji (zob. art. 28) lub do nałożenia sankcji administracyjnych (zob. art. 34).

Beneficjentom nie przysługują roszczenia odszkodowawcze w związku z rozwiązaniem umowy przez podmiot udzielający dotacji (zob. art. 33).

Po rozwiązaniu umowy obowiązki beneficjenta (w szczególności wynikające z postanowień art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (prawa własności intelektualnej), 17 (komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność), 21 (sprawozdawczość), 25 (kontrola, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ewaluacja oddziaływania), 27 (odrzućcie), 28 (zmniejszenie dotacji) oraz 42 (cesja roszczeń) mają w dalszym ciągu zastosowanie.

- b) w przypadku **zakończenia uczestnictwa beneficjenta**:

w terminie 60 dni od dnia, w którym zakończenie uczestnictwa staje się skuteczne, koordynator musi przedłożyć:

- sprawozdanie dotyczące płatności przekazanych** na rzecz zainteresowanego beneficjenta;
- sprawozdanie z zakończenia uczestnictwa** przedłożone przez zainteresowanego beneficjenta za bieżący okres sprawozdawczy do dnia zakończenia uczestnictwa, zawierające przegląd postępów prac, sprawozdanie finansowe, wyjaśnienie dotyczące wykorzystania zasobów oraz, w stosownych

przypadkach, poświadczenie sprawozdania finansowego i wyjaśnienia dotyczącego wykorzystania zasobów;

- (iii) **wniosek o zmianę umowy** (zob. art. 39) z wszelkimi niezbędnymi zmianami (np. realokacja zadań i szacunkowy budżet beneficjenta, który zakończył uczestnictwo; dodanie nowego beneficjenta w celu zastąpienia beneficjenta, który zakończył uczestnictwo; zmiana koordynatora itp.).

Podmiot udzielający dotacji oblicza kwotę należną beneficjentowi na podstawie przedłożonego sprawozdania i biorąc pod uwagę poniesione koszty i wkłady na rzecz działań wdrożonych, zanim zakończenie uczestnictwa wejdzie w życie (zob. art. 22). Koszty dotyczące zamówień, których wykonanie przypada po zakończeniu uczestnictwa, nie stanowią kosztów kwalifikowalnych.

Informacje zawarte w sprawozdaniu z zakończenia uczestnictwa należy również zamieścić w sprawozdaniu okresowym za kolejny okres sprawozdawczy (zob. art. 21).

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma sprawozdania z zakończenia uczestnictwa w terminie, uwzględnia się jedynie koszty i wkłady ujęte w zatwierdzonym sprawozdaniu okresowym (brak kosztów/wkładów w przypadku braku zatwierdzenia sprawozdania okresowego).

Jeżeli podmiot udzielający dotacji nie otrzyma w terminie sprawozdania dotyczącego przekazanych płatności, uznaje że:

- (i) koordynator nie przekazał żadnych płatności na rzecz zainteresowanego beneficjenta, oraz że
- (ii) zainteresowany beneficjent nie musi dokonywać zwrotu żadnych kwot koordynatorowi.

Jeżeli wniosek o zmianę umowy zostaje zaakceptowany przez podmiot udzielający dotacji, to wprowadza się w niej niezbędne **zmiany** (zob. art. 39).

Jeżeli wniosek o zmianę umowy zostaje odrzucony przez podmiot udzielający dotacji (ponieważ podważa zasadność decyzji o udzieleniu dotacji lub narusza zasadę równego traktowania wnioskodawców), umowa o udzielenie dotacji może zostać rozwiązana (zob. art. 32).

Po zakończeniu uczestnictwa obowiązki danego beneficjenta (w szczególności wynikające z postanowień art. 13 (poufność i bezpieczeństwo), 16 (prawa własności intelektualnej), 17 (komunikacja, rozpowszechnianie informacji i widoczność), 21 (sprawozdawczość), 25 (kontrola, przeglądy, audyty i dochodzenia), 26 (ewaluacja oddziaływania), 27 (odrzućcie), 28 (zmniejszenie dotacji) oraz 42 (cesja roszczeń) mają w dalszym ciągu zastosowanie.

SEKCJA 3 INNE SKUTKI: ODSZKODOWANIE I SANKCJE ADMINISTRACYJNE

ARTYKUŁ 33 – ODSZKODOWANIE

33.1 Odpowiedzialność podmiotu udzielającego dotacji

Podmiot udzielający dotacji nie ponosi odpowiedzialności za żadne szkody wyrządzone beneficjentom lub osobom trzecim w następstwie realizacji umowy, w tym wynikłe z poważnego zaniedbania.

Podmiot udzielający dotacji nie ponosi odpowiedzialności za żadne szkody spowodowane przez któregokolwiek z beneficjentów lub pozostałe podmioty uczestniczące w projekcie, powstałe w następstwie realizacji umowy.

33.2 Odpowiedzialność beneficjentów

Beneficjenci muszą zrekompensować podmiotowi udzielającemu dotacji wszelkie szkody poniesione przez ten podmiot w wyniku realizacji projektu lub w związku z tym, że projekt nie był realizowany w pełnej zgodności z umową, jeśli było to spowodowane rażącym niedbalstwem lub działaniem umyślnym.

Odpowiedzialność nie obejmuje strat pośrednich lub następnych lub podobnych szkód (takie jak utracone korzyści, uszczuplenie dochodów lub utrata zamówień), pod warunkiem, że szkoda taka nie była spowodowana działaniem umyślnym lub naruszeniem poufności.

ARTYKUŁ 34 — SANKCJE ADMINISTRACYJNE ORAZ INNE ŚRODKI

Dodatkowo lub alternatywnie wobec środków przewidzianych w niniejszej umowie mogą zostać zastosowane sankcje administracyjne (takie jak wykluczenie z unijnych procedur wyboru lub kary finansowe) lub inne środki publicznoprawne, (zob. na przykład art. 137–148 rozporządzenia finansowego UE 2024/2509 oraz art. 4 i 7 rozporządzenia nr 2988/95²⁴).

²⁴ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

SEKCJA 4 SIŁA WYŻSZA

ARTYKUŁ 35 – SIŁA WYŻSZA

Żadna ze stron nie może zostać uznana za niewywiązującą się ze swoich obowiązków wynikających z umowy, jeżeli ich wypełnienie uniemożliwiła jej siła wyższa.

„Siła wyższa” oznacza każdą sytuację lub każde zdarzenie, które:

- uniemożliwia którejkolwiek ze stron wypełnienie jej obowiązków wynikających z umowy,
- stanowi nieprzewidywalną, wyjątkową sytuację pozostającą poza kontrolą stron,
- nie wynika z błędu lub zaniedbania z ich strony (lub ze strony innych podmiotów uczestniczących w projekcie) oraz
- okazuje się nieuniknione mimo zachowania wszelkiej należytej staranności.

O każdej sytuacji stanowiącej działanie siły wyższej należy niezwłocznie oficjalnie powiadomić drugą stronę, informując o jej charakterze, prawdopodobnym czasie trwania i przewidywalnych skutkach.

Strony muszą niezwłocznie poczynić wszelkie niezbędne kroki w celu ograniczenia szkód wynikających z działania siły wyższej i podjąć wszelkie możliwe starania o jak najszybsze wznowienie realizacji projektu.

ROZDZIAŁ 6 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

ARTYKUŁ 36 – KOMUNIKACJA MIĘDZY STRONAMI

36.1 Formy i środki komunikacji — Zarządzanie elektroniczne

Zastosowanie mają postanowienia szczegółowe zawarte w załączniku 5.

36.2 Data komunikatu

Zastosowanie mają postanowienia szczegółowe zawarte w załączniku 5.

ARTYKUŁ 37 – WYKŁADNIA UMOWY

Postanowienia arkusza danych mają pierwszeństwo przed pozostałymi postanowieniami warunków niniejszej umowy.

Załącznik 5 ma pierwszeństwo przed warunkami umowy. Warunki umowy mają pierwszeństwo przed załącznikami innymi niż załącznik 5.

Szacunkowy budżet projektu ma pierwszeństwo przed opisem projektu w załączniku 1.

ARTYKUŁ 38 – OBLICZANIE OKRESÓW, DAT I TERMINÓW

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1182/71²⁵ okresy wyrażone w dniach, miesiącach lub latach nalicza się od chwili zaistnienia zdarzenia rozpoczynającego bieg terminu.

Do takich okresów nie zalicza się dnia, w którym miało miejsce to wydarzenie.

„Dni” oznaczają dni kalendarzowe, a nie robocze.

ARTYKUŁ 39 – ZMIANY

39.1 Warunki

Umowa może zostać zmieniona, chyba że pociąga to za sobą zmiany w umowie, które prowadziłyby do podważenia zasadności decyzji o udzieleniu dotacji lub naruszenia zasady równego traktowania wnioskodawców.

Wniosek o zmianę umowy może złożyć każda ze stron.

²⁵Rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1182/71 z dnia 3 czerwca 1971 r. określające zasady mające zastosowanie do okresów, dat i terminów (Dz.U. L 124 z 8.6.1971, s. 1).

39.2 Procedura

Strona wnioskująca o zmianę musi złożyć wniosek o zmianę umowy (zob. załącznik 5).

Koordinator składa i otrzymuje wnioski o zmianę umowy w imieniu beneficjentów (zob. załącznik 4). Jeżeli wnioskuje się o zmianę koordynatora bez jego zgody, złożenia wniosku musi dokonać inny beneficjent (działający w imieniu pozostałych beneficjentów).

Wniosek o zmianę umowy musi zawierać:

- uzasadnienie;
- odpowiednie dokumenty uzupełniające oraz
- w przypadku wniosku o zmianę koordynatora bez jego zgody – opinię koordynatora (lub dowód, że o taką opinię zwrócono się na piśmie).

Podmiot udzielający dotacji może zażądać dodatkowych informacji.

Jeżeli strona będąca odbiorcą wniosku wyraża zgodę na zmianę, musi podpisać zmianę w terminie 45 dni od otrzymania powiadomienia (lub ewentualnych dodatkowych informacji, których zażądał podmiot udzielający dotacji). Jeżeli strona będąca odbiorcą wniosku nie wyraża zgody na zmianę, musi w tym samym terminie oficjalnie powiadomić o braku zgody. Termin ten może zostać przedłużony, jeżeli jest to konieczne do oceny wniosku. Jeżeli w wyznaczonym terminie nie otrzymano żadnego powiadomienia, wniosek uznaje się za odrzucony.

Zmiana **wchodzi w życie** w dniu podpisania przez stronę będącą odbiorcą wniosku.

Zmiana **staje się skuteczna** w dniu wejścia w życie lub w innym dniu uzgodnionym w umowie.

ARTYKUŁ 40 — PRZYSTĄPIENIE I DODANIE NOWYCH BENEFICJENTÓW

40.1 Przystąpienie beneficjentów wymienionych w preambule

Beneficjenci niebędący koordinatorami muszą przystąpić do umowy o udzielenie dotacji poprzez podpisanie formularza przystąpienia (zob. załącznik 4).

Przyjmują oni na siebie prawa i obowiązki wynikające z umowy ze skutkiem od dnia jej wejścia w życie (zob. art. 44).

40.2 Dołączenie nowych beneficjentów

W uzasadnionych przypadkach beneficjenci mogą złożyć wniosek o dołączenie nowego beneficjenta (nowego członka konsorcjum).

W tym celu koordinator musi złożyć wniosek o zmianę umowy zgodnie z art. 39. Wniosek ten musi zawierać formularz przystąpienia (zob. załącznik 4) podpisany przez nowego beneficjenta.

Nowi beneficjenci przyjmą na siebie prawa i obowiązki wynikające z umowy, ze skutkiem od dnia ich przystąpienia wskazanego w formularzu przystąpienia (zob. załącznik 4).

ARTYKUŁ 41 – PRZENIESIENIE UMOWY

Nie dotyczy.

ARTYKUŁ 42 – CESJA ROSZCZEŃ O PŁATNOŚĆ ZE ŚRODKÓW PODMIOTU UDZIELAJĄCEGO DOTACJI

Beneficjentom nie przysługuje prawo do dokonywania cesji ich roszczeń o płatność ze środków podmiotu udzielającego dotacji na osoby trzecie, chyba że podmiot udzielający dotacji wyraźnie zgodził się na to na piśmie w odpowiedzi na pisemny wniosek z uzasadnieniem złożony przez koordynatora (w imieniu zainteresowanego beneficjenta).

Jeśli podmiot udzielający dotacji nie wyraził zgody na taką cesję lub jeśli nie dotrzymano warunków cesji, nie ma ona skutków prawnych w odniesieniu do podmiotu udzielającego dotacji.

Cesja w żadnym przypadku nie zwalnia beneficjentów z ciążących na nich obowiązków wobec podmiotu udzielającego dotacji.

ARTYKUŁ 43 – PRAWO WŁAŚCIWE I ROZSTRZYGANIE SPORÓW

43.1 Prawo właściwe

Niniejsza umowa podlega obowiązującym przepisom unijnym, w razie potrzeby uzupełnionym przepisami prawa krajowego państwa podmiotu udzielającego dotacji.

43.2 Rozstrzyganie sporów

Jeżeli spór dotyczy interpretacji, stosowania lub ważności umowy, strony muszą wnieść sprawę do właściwych sądów państwa podmiotu udzielającego dotacji.

ARTYKUŁ 44 – WEJŚCIE W ŻYCIE

Umowa wejdzie w życie w dniu, w którym zostanie podpisana przez ostatnią ze stron, czyli przez podmiot udzielający dotacji.

PODPISY POTWIERDZAJĄCE PRZYJĘCIE NINIEJSZEJ UMOWY, WSZYSTKICH JEJ CZĘŚCI I ZAŁĄCZNIKÓW

Ponadto, potwierdzam/-y niniejszym Dane identyfikacyjne Umowy, będące jej Załącznikiem nr 0 (strona Umowy nr zero), stanowiącym jej integralną część.

W imieniu beneficjenta ²⁶

W imieniu podmiotu udzielającego dotacji

Pieczęć instytucji

.....
Miejscowość Data Warszawa Data

5cm2cmPodpisPracownik1

5cm2cmPodpisBeneficjentMONO
()

5cm2cmPodpisPracownik2

5cm2cmPodpisPracownik3

Kontrasygnota: 5cm0.8cmPodpisSkarbnik

²⁶ Podpis własnoręczny albo kwalifikowany podpis elektroniczny